

Árpás Rózsa

II.

Kereslek „kékmadár” párom

A boldogító „igen” lehetőségéről

VÁLOGATOTT KÖLTEMÉNYEK, ESSZÉK, NOVELLA

ÁRPÁS RÓZSA

KÖLTEMÉNYEK, ESSZÉK

NOVELLA

ISBN 978-963-06-9673-9

Budapest, 2010.

TARTALOM

BEMUTATÁS: Árpás Rózsa kortárs költőnő

I. Illúzió a szerelem

A pártalálás, a boldogító „igen” lehetőségéről – ESSZÉ

Fut a kerék

Perlekedés

Üzenet

Hitmérleg

Kirakatszerelem

Kereslek „kékmadár” párom

A genetika és a költőzszeniség – ESSZÉ

II. Óvó intelem

Ne ess csapdába!

Örök téma

Mini hézag

Szex a divat

Gondolatgyomlálás

A „SZINGLISÉG” és ami e kifejezés mögött van! – ESSZÉ

III. Lopakodó árnyak

Ilyen a világ

Panelkentaurok – Budapest

Világkép

Lidérces jövőkép

Választás előtti ígéret, szép szó

Levél unokáimnak

Okosabban kell élnünk 2007-től!

Beszélgetés eszmei gyermekeimmal

Kettős öröm, lelkifurdalás nélkül – NOVELLA

IV. Hálás köszönetem a MEGMENTŐIMNEK!

A hamvadó parázs és az emlék melenget! Dr. JÁNOSSY TIBOR Főo. úrnak

A sebészorvos, Dr. VÁMOSI-NAGY ISTVÁN Főorvos úrnak

Köszönet Dr. BIRÓ ZSOLT Ph. D. egyetemi docens profil-vezető Főorvos úrnak

Tiszteletteljes köszönetem Dr. GRANDTNER GÁBOR, Háziorvos, Főorvos úrnak

V. A lélek él

Buzdítás emlékezésre

Éltet a testvéri szeretet

Köszönetnyilvánításom a MEK Dolgozóinak!

Tisztelt ISMERETLEN, ISMERŐS OLVASÓ!

Árpás Rózsa kortárs költőné, 2009.

1924-ben, Bukarestben született, Budapesten él, demográfus, okl. esztéta, filozófus, költő. Főhivatali munkahelyén a válások országos szakembere, aranygyűrűvel jutalmazott törzsgárda tag, évtizedekig helyi laptudósító, ill. szerkesztőbizottsági tag, a Bp.-i TIT díszoklevéllel elismert tudományos előadója volt. Irodalmi érdeklődésével 13 éves életkorában kitűnt, karácsonyi szindarabot írt, rendezett, szerepelt a Szülők, a Tantestület örömeire.

Édesapja építőipari szakmunkás, a szakmájának művésze. Trianon után a gazdasági világválság évei, a nincstelenség, a nyomor iskoláit kijáratták az emberi méltóságában megtiport kisember tömeggel, a becsületrend kitüntetésen névtelenjeivel, akik közé Szülei is tartoztak. Az Ő helytállásuk példája olyan – Húgával együtt számukra –, mint viharos, éji tengeren a hajónak a világítótoronyja. Életformájuk meghatározta mindkettőjük élet és világszemléletét. Családjának, önmagának osztályhelyezete, életküzdemeik, ars poetica-ját nemzetközi méretűvé érlelte.

Költeményeiben lélekkiáltásként feltárja a társadalmi és egyéni igazságosságért folytatott örök küzdelmet. A szellemi arisztokráciának gondolatébresztő, nemes cselekvést sugalló költője. Biztatásaival reményt sugároz, a tiszta eszmék, a mind magasabb szintű ember szellemi értékek befogadására ösztönzi az olvasót. Vallja: az elmúlt korszak emlékei, tanulságai segítenek megérteni a jelent, és felkészítenek a holnapra! Élet-, családfenntartási gondokkal küzdve nem maradt ideje az irodalom aktív művelésére, csak a negyvenes éveiben kezdte papírra vetni főként társadalmi ihletettségű, a múlt és a jelen valóságát generációkon átrepítő szárnyalással tükröztető, jelképekben is gazdagon kifejező költeményeit, verses elbeszéléseit, esszéit, ill. szociológiai írásait, novelláját.

Megjelent: ALTERRA Svájci-Magyar Kiadó Bp. 1997-2006-ig évenként megjelent Antológiáiban; URÁNUSZ Kiadó Bp. KLÁRIS c. éves Antológiáiban és azonos nevű, Irodalmi-Kulturális folyóirataiban 1998- napjainkig; CSERHÁT MŰVÉSZ KÖR Bp. DÉLIBÁB 2003. Lexikon-antológiában; A Fővárosi Szent Imre Kórház Lakossági Fórum Nyílt Nap alkalmával a Testvérhűg felolvasta: „Áldáskérés a tudásra, a jóságra!” c. írását, amely köszönet a népességünk egészségéért fáradozóknak, megjelent a Kórház Hírforrás c. lapjában, 2008. szeptember-október hó. Ugyanez megjelent Bp. XII., Szent János Kórház honlapján: <http://ilcokklub.uw.hu/Kepek/arpas.JPG>

A Magyar Írószövetség Tagjainak, ill. az ALTERRA Kiadó Lektorainak véleménye az alkotásairól: „... költeményeiben realiztikusan, magas fokon kiművelt lírai eszközökkel árnyalja az emberi érzelmeket és a psziché rezdüléseit. Az ábrázolt tartalmakon túl kiviláglik egyéni, sajátos élet- és világlátása, a hétköznapiaink kisebb problémáira éppúgy fogékony, mint az egyetemes gondokra. Munkái továbbgondolásra, elmélyedésre ösztönzik a befogadót.”

Írásainak eszmei lektora húga, Árpás Gizella Szilvia Dr. V. D.-né, oec. dipl. okl. közgazda, rendszerszervező.

I. ILLÚZIÓ A SZERELEM

A pártalálás, a boldogító „igen” lehetőségéről

A szerelmi boldogság elérése az ember leghőbb, örök vágya. Megtalálni a másik nembeliek közül azt az egyet, aki által úgy érzi, teljesebbé lesz, kinek tekintetéből az összetartozás örökkévalósága ragyog, eljövendő gyermekükben megörökíthetik önmagukat.

Ahhoz, hogy az álmodott boldogságot a szerelemre érett fiatal fiú és leány megtalálhassa, számtalan körülmény szerencsés találkozása kellett minden időben. Olyan egyszerűnek tűnik kimondani, a két fiatal csak egymásra nézett, a bekötött szemű Ámor nyila véletlenül őket találta el, és ennyi az egész, a szerelem minden akadályt legyőz! Az, hogy két szerelmes miért lett éppen abba a személybe szerelmes és nem másba, a környezet számára sokszor érthetetlen. Főként a szülők, rokonok gyakran nem értik, miért kellett a fiúknak, lányuknak éppen abba szerelmesednie akit választott, hiszen van nála szebb, jobb, gazdagabb stb.

Schopenhauer véleménye a szerelemről

A természet e nagy titkát a nőgyűlölő hírében állt Schopenhauer Arthur (1788-1860) német filozófus közelítette meg, a mai tudomány sem talált az általa leírtaknál meggyőzőbb magyarázatot.

Megállapítása szerint a fajfenntartó ösztön kényszeríti az egyént célja elérésére. Ahogyan az állatvilágban meghatározó a domináns egyedek párosodása, úgy az ember is ösztönösen azokat a tökéletességeket keresi a másik neműek között, amely külső, belső adottságok úgy érzi, belőle hiányoznak. Pl. ha alacsony termetű a nő, magas férfiba szeret és fordítva, szőke a barnába stb. Az a szédületes elragadtatás amelyet a férfi az ő szemében szép nő iránt érez, a vele való egyesülés ígéri számára a legfőbb jót, miközben azt hiszi a saját élvezetért fárad, hoz áldozatot. Tudat alatt a születendő utódban önmagát kívánja tökéletesebben megörökíteni. A szerelmes fiatal pár természetes vágya, hogy gyermekük szép, egészséges, hibátlan termetű, okos legyen.

A nők általában a férfiakban a szívbeli tulajdonságokat, a jellemszilárdságot, az erőt, bátorságot keresik, mert ezek az apától öröklődnek. A férfiakra a női szépség, a szülni képes, egészséges, arányos alkat hat leginkább, és amit az emberiség történetében először Schopenhauer ismert el: a gyermek jó eszű értelmi képessége – meggyőződése szerint – az anyától öröklődik.

A természet e csodálatos fajfenntartó „törekvéséről” az ifjú szerelmespár rendszerint mit sem tud, a kizárólagos birtoklás örömeinek a vágya számukra a legfőbb hajtóerő, amelynek megvalósulása és tartóssága sok-sok egyéb tényező függvénye. „Az ösztönös ábránd gyakran minden más tekintetben a legellentétebb párokat hozza össze... A szerelmi házasság többnyire rosszul végződik..., a hatalmas, hősies és szakadatlan törtetés után nem jutott részére más élvezet, mint amit minden nemi kielégülés nyújt: várakozása ellenére nem boldogabb, mint azelőtt. Észreveszi, hogy a faj akarata megcsalta őt.”

Lehet, Schopenhauer önmagát vigasztalta a fenti megállapítással, „savanyú lehetett a szőlő”, a nők körében sikertelen, boldogtalan maradt, és mint általában ilyen esetekben, ez játszott közre sajnálatos nőgyűlöletében is. A természet „törekvéseiről” írott megállapításai időtávtanban igazolódtak, azonban kizárólagos férfiszemlélettel vizsgálta a témát. Figyelmen kívül hagyta a nők mindenkor kényszerhelyzetét a házasságok létrejöttében, amelyeket a társadalmak teremtettek sokoldalúan, egymásra hatóan, ok-okozati felismerés és elhárítási törekvés nélkül.

A házasság intézményéről, és akik ebből kimaradtak

A házasság intézményének megalkotása felismert szükségszerűség volt a társadalmakban. Célja a családalapítás, az utódok létrehozása és felnevelése, a társadalom létének folyamatos fenntartására és átörökítésére irányuló egyházak által szervezett, szentesített közmegegyezés, amely a férfit kötelezte a feleség eltartására, szigorúan holtomiglan-holtodiglan tartóan, és a gyermekeik szükségleteinek előteremtésére, önmagukat eltartani képes korukig.

A házasságok felbonthatóságáért az egyházakkal évszázadokon át tartott a küzdelem. Nagy Frigyes porosz király (ur. 1740-86) volt az első, aki 1752-ben lehetőséget adott a házastársaknak, hogy visszanyerjék szabadságukat. Franciaországnak 1792-ig kellett várni, amíg a törvényhozás megengedte a házasság polgári felbontását. Hazánkban a kötelező polgári házasság bevezetése 1868-tól folytatott hosszú huzavona után 1894-ben lett törvény amely egyúttal elismerte a házasság elvi felbonthatóságát is, mint „végső eszközt”.

A házassági kötelék a férfi és a nő számára minden más kipróbált, ill. gyakorolt kapcsolatnál biztonságosabbnak bizonyult. Mindazok érezhetik így, akik kölcsönös érzelmek és belső értékek figyelembevételével választhattak házastársat, tisztességgel, köztisztelőben élék végig az életüket, elutasítva minden családi kapcsolatot romboló külső hatást. A II. világháborút követő tömeges férfihány világsszerte mind nagyobb ütemben feloldott minden korábbi, egyént, családot védelmező erkölcsi tilalmat. A váltogató partnerkapcsolat, a szexuális élvezethabzsolás mindkét nemet a rövid távú „mának” élésére szoktatja, gondolatisága járványként terjed csakúgy, mint ezt az életvitelt követő egészségrontó állapotok, és láncolatban az egyént károsító sokféle tények. A népesség romló tendenciájú demográfiai mutatói mind ezekre évről évre felhívják az illetékesek figyelmét.

A házasságot szellemes mondás madárkalitkához hasonlította (M. E. Montaigne, 1533-92, francia humanista író, filozófus), amelybe a kint levő madarak be-, a bent levők kirepülni vágyanak. A „bepülési” vágyat az indokolta, hogy a törvényesített kapcsolat megbecsült státust, vagyon nélkül is tekintélyt, védelmet jelentett a házaseleknek és gyermekeiknek. Már Euripidész (i. e. 480-406, az egyik legnagyobb athéni drámaíró) megállapította: „..... a nő, hogyha nincs mellette férj is, mindenütt háttérbe jut!” Akik nem mentek férjhez, ill. nem házasodtak meg, azokat a történelem folyamán a mindenkori környezetük csúfolta, gúnyolta, számtalan nemzeti népszokás napjainkig örökíti ezeket. Különösen a nők voltak az élcelődés céltáblái.

Az idős vénlány, Dorottya, Csokonai Vitéz Mihály vígeposzában (1789) kinevettetett személy. „Legénykoromban, szülővárosomban Balmazújvárosban – mesélte Veres Péter író, politikus (1897-1970) – ha egy lány nem ment férjhez húszéves koráig, furcsán nézegették: valami „hibádzik” nála!

Arra azonban aligha gondoltak akik helyzetismeret, beleérzési igyekezet nélkül meg-, ill. leszólták a pártában maradt hajadonokat, hogy vajon volt-e a rendszerint szűk körű környezetükben olyan független fiatalember, akihez férjhez mehettek volna a „Dorottyák”? Üres pénztárcából lehet-e kivenni pénzt?

A férfiak esetében is előfordult, hogy életük fiatalkori szakaszában ahol éppen éltek, távoli kistelepülésen, hadba vonulásukkor, táborozásuk idején stb., nem volt a közelükben fiatal nő, akivel megismerkedhettek volna. Következésképpen a nőkkel szemben elgyávultak, zárkóztak, elbizonytalanodottak lettek „kikoszorazásuk” vagy külsődleges „szépséghibájuk” miatt is. Minden időben előfordult, hogy negatív élményeik hatására nőellenessé, átmenetileg vagy véglegesen homoszexuálissá váltak. A történelemből nagy nevekről tudunk, volt közöttük császár (pl. Hadrianus, ur. 117-138, szép kegyence Antinous), több görög és római filozófus,

tudós, művész, pap stb., napjainkban valamennyi társadalmi rétegben előfordulnak, vállalva „másságukat”. Időnként fellángoltak, ill. felcsapódnak ma is a nőgyűlölet szikrái, feltételezhetően a nőktől elszenvedett sikertelenség, férfiatlan neveltetésük stb. miatt.

Női homoszexualitásról a világirodalomból ismert görög költő, Szapphó (i. e. 600 körül, Lesbosz) említhető, akinek lírájában a korabeli társadalomban korlátozott életvitelre kényszerült nő sorsának a fájdalma, tragikuma rejtőzhet; Aphroditéhez, más nevű nőkhöz írt szerelmes vágyakozását szinte biológiai pontossággal részletezi. (Világirodalmi Kisenciklopédia, 1976)

Magyarországon a szemérmessé és önmegtartóztatóvá nevelt keresztény erkölcsiségű századokból nem maradt fenn erre vonatkozó írásbeliség. Napjainkban az erkölcsi normák felbomlásának hatására terjed a lesbikusság is – főként a tömegkommunikáció által, a prostitúció variációjaként üzleti érdekből –, figyelmen kívül hagyva az egyén a nemzetek érdekét szerte a világon! A fent írt mindkét nembeliek életvitele sajnos, hozzájárul népességünk fogyatkozásához, emiatt is volt e megnyilvánulás ellen az évszázados tiltás.

A természet „gondoskodása” a pártalálásról, és mit tesz érte a társadalom?

Ahhoz, hogy két különlemű fiatal egymásra találjon és életre szólóan vállalkozzanak arra, hogy jóban-rosszban kitartanak egymás mellett szerelemben, szeretetben, és együtt neveljék fel szerelmük gyümölcsét, a jövő generációt, sokféle kölcsönös, jogos elvárásnak kellett és kell megfelelniük egymásnak, környezetüknek, a társadalomnak. Mindezek elsődleges feltétele, hogy lélekszám szerint létezzen, éljen a „másik fél”, ezután következik, hogy megkeressék egymást.

A természet „bölcse gondoskodik”, arról, hogy megszülessen minden kislány párja. Magyarországon a korábbi századokban az egyházi anyakönyvekből, 1894-től a kötelezően vezetett polgári anyakönyvekből évenként nyomon követhető a kislány- és a fiúcsecsemő-születés. A statisztikusok évről évre kiszámítják területenként, milyen a nemek egymáshoz viszonyított számaránya.

Az emberi faj jellemzőjeként az egész világra érvényes lehet a következő tény: a „nagyszámok törvénye” alapján, tizedes eltérésekkel, kerekítve, 100 élve született újszülöttből többnyire 52 a fiú, és 48 a kislány.

Napjainkban, 53 évvel a II. világháború után, 1998. évben örömmel nyugtázhatnák a nem házas, propagatív, szülni képes korú nők, hogy a „kapuzárásukat” (49 évet) megelőző 12-15 évvel fiatalabb életkorukig – országos viszonylatban – válogathatnának a velük azonos évben, vagy kevéssel korábban született nem házas férfiak közül. Az évenkénti élveszületési 52/48-as arányból az adott egészségügyi és ellátottsági színvonalból következően a fiúcsecsemők, gyermek- és ifjúkorban levők, ellentétben az I., II. világháború előtti évek adataival, jóval kevesebben haltak meg, így a többletlétszámuk évről évre megmaradt, ill. megmarad.

A nem házas fiatal nőnemzedék számára tehát országosan – születésüktől évente továbbvezetett népességi adatok tanúsága szerint – a házas boldogság lehetősége megnőtt, megtalálhatósága viszont továbbra is nehéz.

Mindkét nembeliek az ország legapróbb településétől a fővárosig szétszóródottan, városokban, kevés számuk községekben, falvakban él. Egymásaitól különböző az iskolázottsági, széles ívben eltérő a kulturális színvonaluk, életviteli stílusuk, törekvésük, sajnos a férfiakat elmarasztalhatóan. A házas boldogsághoz elengedhetetlen „similis simili gaudet”, hasonló

hasonlónak örül elv, ill. vágy, a fenti különbözőségek miatt különösen a tanult, ill. diplomás nők számára sok esetben elérhetetlen vágy marad, vagy kényszerű megalkuvás a sorsuk.

A férfiakat általában mindenkor – iskolázottsági színvonaluktól függetlenül – zavarta a nő, ill. feleség nálukénál magasabb műveltsége, ez volt az egyik oka, hogy elzárták őket az iskolázás lehetőségétől a korábbi századokban. Napjainkban is nehezen viselik, ha a feleség munkahelyi elismertsége nagyobb, mint a sajátjuk. Minél nagyobb a szellemi felkészültség, természetbeli stb. különbözőség közöttük, a férfihiúság lehangoló stílussal, durvasággal, drasztikummal kompenzál, erőfölényét, nemi elsődlegességét hangsúlyozva.

Az I. és II. világháború miatti férfiveszteségen túlmenően a kevés számú életben maradt felsőfokú végzettségű férfiak számát tovább csökkentette a kivándorlásuk, disszidálásuk (1948, 1956). Főként a diplomás nők az eleve megítélhető rossz házasság vállalása helyett inkább a magányt, a családtalanságot kényszerültek vállalni. Az örökölhető gének tudatában nem mindegy, kitől származtatnak gyermeket! Esetenként törvényen kívüli kapcsolatból szültek gyermeket, ezzel az 1950-es évek elején még veszélyeztették a munkahelyüket, „erkölcstelen” megítéltetés miatt.

Évről évre távolodva a tömeges férfiveszteséges évektől, az újonnan belépő fiatal nemzedéknél a nemek közötti arányegyensúly helyreállása számszerűen megteremti a pártalálásuk lehetőségét. Ugyanakkor a boldogító „igen” ideális kimondhatóságát törvényeink gátolják azzal, hogy világszerte, így nálunk is vonzóvá tették az együttélési, élettársi kapcsolatokat, azokat preferálják, a törvény által mindkét fél érdekét védő házassági kötelék helyett. Az 1945 utáni „nődömpinges” korszakban kényszermegoldásként alakult ez így, ezáltal pótolva a háború okozta férfihiányt.

A törvénytelen kapcsolat a másik fél családi állapotának figyelmen kívül hagyása mind nagyobb mértékben vált vonzóvá, más okból a férfi (felesleges a nyilvánosház!), és más okból a nő számára. Az esetlegesen megunt élettárrsal nem kell megfelelni a lakást, a vagyont, nincs válás, nincs rizikó, nincs kölcsönös felelősségvállalás. Közismertek mindazok a további anyagi előnyök, amelyek a törvényen kívüli kapcsolatból származnak, a gyermek(ek) után felvehető járandóságot is ideértve.

A szexuálisan szabados, felelőtlen életközösségekből származó gyermekek a látott, tapasztalt életmintát követésre buzdítónak találják önmaguk és korosztályuk számára, sőt, elembeverte nedett mértékig túltesznek azokon. A mind fiatalabb tinédzser korban kezdett züllesztő életmód, és ennek testben, lélekben, magatartásban megnyilatkozó valamennyi káros következményét nemcsak ők maguk, hanem az egész társadalom is megszenvedti!

A fentiekben felvillantott rémisztő jelenségek fenntartják és megújítják mindkét nembeliek számára az elmagányosodást, csak nem nyílt „férfiirtás” miatt keletkezően!

E tények átgondolása sürgető feladat! Mindazok, akik tehetnek ez ellen, szeretnék utódaikat boldognak tudni, nyomniuk kell a vészcsengőt!

A pártalálás, a boldogító „igen” lehetősége a régebbi korszakokban

A szerelmi boldogság – a „szív és lélek” másik fele – megtalálhatóságának a lehetősége az ipari forradalmak előtti évszázadokban, a kizárólag lovas közlekedés miatt, a mai ember számára szinte felfoghatatlanul, igen nehéz volt!

A főúri és úri fiatalok megismerkedését a szülők luxus fürdőhelyekre kirándulással, szomszéd birtokosok által szervezett bálozással építgették, az életfenntartási gondokkal küszködő rétegek leányai számára a véletlen, vagy „kommendálás” segített. A fiatal legényeket katona-

toborzások, kötelező besorozások vitték el, a katonaidő nyolc-tizenöt évig is elhúzódott, volt ki vándorútra kelt, céhlegény lett.

Amire végre hazatért – ha nem esett el a harcmezőn –, a korabeli lányok, esetenként a szerelme férjhez ment máshoz, a fiatalabb korú hajadonok számára ő már „bácsi” lett. Csoda-e, ha megházasodás után, a nő kényszer-kiszolgáltatottsága – „szülőgép” szerepe, ős-dédnagyanyáink idején a nők szinte évente szültek és temették csecsemőjüket –, boldogtalanná tette a férfit is? A szerelem csak ábránd, „kékmadár”-vágy maradt. A nőkre sorsszerűen állt a férji gyakorlat és mondás, „az asszony verve jó!”.

Az ipari forradalmak korától, a XVIII. század utolsó harmadától Angliában, majd fokozatosan Európa más országaiban, hazánkban a XIX. század végétől az építkezések, az iparosodás városi településekbe vonzotta a fiatal férfi népességet, átmenetileg vagy véglegesen otthon hagyva főként mezőgazdasági munkából élő családtagjaikat, szerelmüket, feleségüket. Nőhiányukat a nagymértékben szaporodó piros lámpával jelzett nyilvánosházakban enyhítették. Eredménye: szifiliszterjedés, és számtalan egyéb ok miatt, mindkét nembelieket egyaránt sújtó tragikus, egyedi végkövetkezmény!

A férfi, mint „sakkfigura” a társadalmi fejlődésért

A férfi népesség helyzete az élet nagy sakktábláján a bábu, a gyalogos, és lovas szerepét töltötte be! Tömegeit „tologatták”, előből holtta „ugratták” az Istenért, a királyért és a hazáért (pro Deo, rege et patria), a „nép” boldogságáért, önmaguk, a családjuk, az egyéni boldogságuk, életük feláldozása árán! Így, ezáltal lettek a nők védtelenek, kiszolgáltatottak, gúzsba kötöttek. Míg férjük, szerelmük messze, távol hadjáratokban meghalni ment, ők őrizték a családi tűzhelyet. Jó hírekre, erkölcsükre nemcsak „erényöv”, az egész körülvevő közösség vigyázott. Férjhez ahhoz ment, aki vitte: „a férfi nem baj, ha csak egy fokkal szebb, mint az ördög, csak vigyen!” „Majd egymáshoz csiszolódtok!”, sorstárs nőgenerációk biztatták, vigasztalták egymást ekképpen, századokon át!

A fiatal feleség ha véletlenül találkozott a szerelemmel és ennek megtestesítője más férfi volt, mint akihez kényszerült férjhez menni, a nyilvános megszégyenítés minden poklát végig kellett szenvednie: megkorbácsolás, térre kiállított kaloda, boszorkánynak kikiáltás, kiátkozás stb. volt a büntetése Európa-szerte, századokon át! Anyagilag nem volt módja önmagát függetleníteni, sorsán változtatni, hasonlóan, mint még ma is a „harmadik világ” asszonyainak, elnyomott páriáinak.

A vagyonnal házasodó „szerelemről”

A házasságkötés mindenkor – uralkodóktól az egyszerű köznépig – vagyonszerző, növelő szerződés volt, érdekszövetség. Fejedelmi szülők, -udvarok tervszerűen, kölcsönösen megállapodva rögzítették, melyik „házzal” házasodhat majd a gyakorta még anyaméhben növekvő csecsemő, hogy a birodalom határai bővüljenek. A nép körében úgy summázták saját családjuk egzisztencia-növelő, eljövendő menyük, vejük kiválasztását: „suba a subához, guba a gubához!”

A házasságkötés az ifjú pár életének legnagyobb eseménye, törvényes együvé-tartozásuknak nyílt vállalása. Mennél gazdagabb pár esküszik örök hűséget, annál nagyobb a külső pompa és a találgatás, vajon melyikük esküszik szerelemből, melyikük érdekből? A vőlegényről egy osztrák, 1700-as évekből származó írás így merengett: egérfogó a házasság! Az ifjú embert a

gyönyörűség szalonnája odacsalogatja, a szépség elámítja, a tömött pénzes erszény elkápráztatja, a korai tűz megpörköli és zsupsz!, lecsapódik az ajtó, vége a szabadságnak! Ilyen és sok más továbbörökített tapasztalásból a közvélemény úgy állítja, a férfiak többsége szerelemből házasodik, csak legyen a lány „jó házból” való, „módos”, semmiképp – mai kifejezéssel – ne legyen csóró! Szegény lánynak szegény a szerencséje is!

A nők párválasztási indítékánál Európára érvényes általánosított gyakorlat szerint a sorrendiség a következő: 1. A jelölt legyen mennél vagyonosabb! 2. A hiúság dominál! 3. Az egyéni, családi érdek a fontos! 4. Nem jött más! Vele, vagy egyedül! 5. A szerelem mint legutolsó szempont, jó ha van! Népi tapasztalat szerint a szülők, az anyák értékelték a legkevésbé a szerelmet, fontosabbnak ítélték, hogy gyermekük, unokájuk egzisztenciális jövőjét biztosított-nak tudják! Természetesen mindig voltak szerencsés párok, akik kölcsönös, ideális szerelemből kötöttek házasságot, és olyanok is, akik élénken tiltakoznának mindennemű gyanakvás ellen!

Az érdekből, meggondolásból kötött szövetség, a kényszerű összezártág – összecsiszolódás helyett – felőrli a feleket, a féloldalas szerelem gyűlölséggé fajul, a világirodalom örök témája, a számtalan megható, tragikus sors művészi leírása. A rosszul vagy megtevesztéssel választott házastársak közül feltételezhetően mindkettő vesztes, jelen korunkban azonban a férfiak „kapok nőt, amennyit akarok!”, elbizakodottságukban sok esetben rosszul ítélik meg önnön helyzetüket.

Mit tehetnek a társadalmak, hogy minden felnőtt ember páros boldogságban éljen?

Ahhoz, hogy az egymást követő generációk az egész világon emberhez méltó módon éljenek, korlátozni kell a népesség számszerű szaporodását, azonban nem mindegy, milyen módon!

Malthus, angol közgazdász megállapítása szerint (1798) a nyomor oka a túlnépesedés! Szükség van a népességet megtizedelő háborúkra, éhínségekre, a túlnépesedést csak ez szabályozhatja, miután a Földnek csökkenő a termőképessége, korlátozott az élelmiszer-termelés.

Malthus népesedési elméletének követői a XX. század első felében a neomalthusianisták, a világ abszolút túlnépesedésének megoldásaként tömeges sterilizációt, járványokat, háborúkat javasoltak. Az emberiséget végigkísérő háborúk borzalmi egyetlen esetben sem oldották meg a nyomor felszámolását, azonban hozzájárultak mind újabb antagonisztikus ellentmondások keletkezéséhez, a világ egyenlőtlen fejlődéséhez!

A társadalmi fejlődés stációit, az egymást elsőprő társadalmi berendezkedések „kipróbálásait”, a tömeges emberirtás legkülönbözőbb variációit az emberiségnek végig kellett szenvednie ahhoz, hogy rájőjjön, az eddigi gyakorlat végtelenségig nem folytatható! Ma már közös erőfeszítéssel az elkövetkezendő atom- és biológiai háború megelőzésére, megakadályozására kell összefogni, mert apokaliptikus kipusztulás fenyegeti az egész emberiséget!

A túlnépesedés csökkentéséhez nem kellenek háborúk! A tudomány eljuthat a legmodernebb születésszabályozó technikák alkalmazásáig, kiterjesztésével egy időben a megtermelt javak legtisztességesebb elosztásával, munkavégzésre serkentő lehetőség megteremtésével mindenütt megszüntethető lehet az elmaradottság, a túlnépesedés, a nyomor! Mindezek világméretű felismerése remélhetően egykor eljuttatja az emberiséget a nemek arányegyensúlyának megteremtéséhez, a párok boldog egymásra találásának lehetőségéhez. Ami ma még utópiának tűnik, az a jövő valósága lehet!

Mi történt a magányos nőkkel a különböző társadalmi rendszerekben?

A rabszolgatársadalom idején a magukra maradt, otthonukból elűzött nőket a rabszolgaként elhajtott férfiakkal együtt adták-vették, mint az igavonó barmot! A feudalizmusban az egyház bevonta őket apácáknak, tanítottak, gyógyítottak, más hasznos munkát végeztek.

A kapitalizmus építését a tömeges, olcsó női és gyermekmunka alapozta. A nők sorsáról írja Schopenhauer: „...a magasabb társadalmi osztályokban, mint haszontalan vénlányok tengődnek. Alacsonyabb osztályokban aránytalanul nehéz munkát végeznek, vagy pedig örömlányok lesznek, akik örömtelen és becstelen életet élnek, ám a jelen körülmények között a férfiak kielégüléséhez szükségesek. Egyedül Londonban 80 000 ilyen nő van.”

A nők évezredek óta szótlan beletörődéssel vették tudomásul alárendelt, jogfosztott helyzetüket a családban, a társadalomban. A múlt század 60-as éveiben indult meg küzdelmük a választójogért Angliában. Sorsuk javulását remélték ezáltal. Az 1903-ban kibontakozott széles körű szüfrazsett mozgalom a békés szervezkedéstől az erőszakos eszközökig vállalta a küzdelmet Angliában, USA-ban, Franciaországban stb. a nők jogaiért. (Pl. kirakatokat zúztak be, elvágtak telefonhuzalokat, gyújtogattak stb. Ladyk és munkásnők fogtak össze!) Harcuk eredményeként elsőként Finnországban 1907-ben megkapták a választójogot, az angol parlament 1918, majd 1928-ban fokozatos engedelményekkel engedte meg, hogy részt vegyenek a választásokon.

A nők legnagyobb tragédiáját az egymáshoz közeli időben 1914-18, és 1939-45-ben bekövetkezett I. és II. világháború okozta.

Európában az első világháború katonahalottainak száma kb. 8,5 millió volt. E férfiveszteség és nemzékiesésük két nőgeneráció számára mintegy 18 millió nőt fosztott meg a férjhez menés, ill. a házasságban élés lehetőségétől. A II. világháború térségeiben – becsült számok szerint – 50 millió férfi halt kegyetlen halált! Ötször annyi halott, mint a mai Magyarország népességének száma! Égbekiáltó! Irtózatos! Ezek közül Szovjetunióknak 22 millió, Németországnak 20 millió, Magyarországnak 870 ezerre becsült a katonai és polgári halott férfivesztesége! Korai, erőszakos haláluk ugyanekkora számú fiatal nőtömegnek okozott – reménykedően – társtalanságot! Ekkora méretű nőtömegnek nem volt eltartója, választójogot, egyenjogúságot kellett biztosítani számukra a tanuláshoz, a szakmaszerzéshez, a munkavállaláshoz, közéleti szerepléshez. Időtávon bebizonyítódott, hogy a társadalom minden vonalán a férfi félszemű óriás, látásmódját, ha a nő speciális szemszögéből látottakkal kiegészíti, akkor válik teljesebbé a feladatmegoldás!

A II. világháború után a tömeges férfiveszteség miatt érintett női korosztályok az életben maradt férfiak közül többen fiatalabb, vagy túlkoros férjet választhattak. A férjszerzésben a biológiai törvényszerűség hatására, sokan férjet, szeretőt onnan szereztek, ahol találtak, főként az anyagi előbbre jutást, érvényesülést elősegítő férfi kollégát, főnököt „ragadták” el a feleségüktől. Törvényes válásuk kimondásával helycsere történt, az elhagyott nő lett társtalan, annak gyermeke nevelődött válási árvaként, ill. áldozata lett szülei rossz házasságának. Az esély-egyenlőtlenségi harcban sok fiatal nő napjainkban is hétköznapi szerető szerepet vállal jobb „státus”, ill. „vasárnapiság” reményében. 1989 óta a prostitúció iparrá, nyílt üzletággá „fejlődött”! Az emberi méltóságot sokféleképpen lealacsonyító életvitel veszélyes követési minta az ifjúság számára!

A kedvezően megváltozott demográfiai nemi arányok, ill. arány-egyensúlyba kerülés ismerete remélhetően rávezeti a fiatal nőnemzedéket, hogy nincs szükségük futó, alkalmi szex-partnerségre és kétes kimenetelű együttélésekre akkor, amikor a saját korosztályuk férfiainak őket keresik! A fiatal férfiaknak viszont külső-belső emberi minőségükön szükséges változtatni

ahhoz, hogy önmagukat vonzóvá tegyék, és családfői minőségbe kerüljenek! A fiataloknak meg kell őrizniük a társadalomban elért vívmányok közül azt, ami számukra is érték, pl. a magatartásbeli torzulástól mentes női egyenjogúságot, amely sajnos, napjainkban veszélyeztetett! A tanulásnak anyagi vetülete lett, szűkültek a munkavállalás lehetőségei, és nem csak a nők számára! A kapukitárás a pornográfia, a prostituálódás felé mindkét nembelieknek intő figyelmeztetés kell legyen, hogy egyénileg a jövőjük, az országok számára az egészséges fejlődés kerül életveszélybe, ha nincs megálljt parancsolás! A boldogító „igen” lehetőségét meg kell menteni a nemzedékek jövőjéért!

A férfiaknak rá kell jönniük, hogy a szexpartnert váltogató pillanatnyi élvezet-, szexuális örömhajszolás nem hoz életre szóló boldogságot, általában korai impotenciához, betegeskedésükhöz, öregedésükhöz, elhalálózásukhoz vezet, minden egyéb rossz végeredményeként! Sürgetően új, korszakalkotó szemléletváltásra van szükség az élet minden vonalán! Divat-életmintákból csak azt szabadna átvenni, amely a megnyugtató, kiegyensúlyozott boldog családi élet lehetőségét hozza el minden ember számára! Az egymásra utalt kétnemű emberiséget a kölcsönös tiszteletadás, megértés, segítőkészség kell övezze, világszerte!

Az érintőlegesen felvetett boldogságkereső témához még egy intelem Jókai Mór (1825-1904) nagy regényírótól: a nőknek nem azért szabad kevesebbet, mert kevesebbek a férfiaknál, hanem azért mert többek, ők nevelik a férfi nemzedéket is!

MEGJELENT: 1998. ALTERRA Svájci-magyar Kiadó, ANTOLÓGIA
1999/4 URÁNUSZ Kiadó-KLÁRIS Irodalmi-kulturális folyóirat.

Fut a kerék

Gurul, száguld
idegenben fut a kerék:
terített, nyújtózó, tekergő útszalag
csábít, vezet, elmarad, hívogat,
kettészelt tájszendvics,
pizsamás földpocak,
szemérmes hajlat,
lombrejtett völgy,
fenyőbokrétás, bársonyfűsapkás orom
kíváncsi szokásból bámul
s gyermekkézzel köszönt,
pá utas!, jó utat!
Tisztes, takaros házak,
összebújt kucorgó viskók,
kopott, hencegő kastélyok,
csapatban égbe nyúló kamasz panelok,
kőcsipkés álompaloták, fényűzőn csillogók,
földbe kapaszkodón életről, sorsokról vallanak,
néhány hunyt évszázad árulkodó,
és a jövő épülő
falai között csápol a jelen,
szorongón, egymást ölelőn, taszítón.
Kapaszkodj, fuss, száguldjál kerék!
„LÁSS!”
a mindenkori tengernyi ősök örök vágyódó,
képzeletben szárnyaló, áhítatos
„bekötött” szemével!
„LÁTTASS”
kivételes különbözöt,
riasztó kizárandót,
összemérhető hasonlót,
mintázható példaadót:
itt kényeskedő kisasszony a pipiskedő szőlőtő,
otthon dúskeblű természetes asszonyság,
itt jobb ízű a kalács,
otthon gondok között gyúrták...
Itt lengő inga vagyok a térben,
otthon ott leszek a világ közepében!
Terített, nyújtózó, tekergő útszalag
csábíts, vezess, elmaradj, hívogass!,
siess, sárba ne ragadj, te világot lendítő,
ősellenállást győzni képes „kerék”!,
általad egyenesedjen a derék,
vágyott „damaszkuszi út” tisztult világa
fogadja milliók csodáló tekintetét!

MEGJELENT: 1999. ALTERRA Svájci-magyar Kiadó, ANTOLÓGIA
1999 URÁNUSZ Kiadó-KLÁRIS ANTOLÓGIA

Perlekedés

Ősfortélyú ÉLET!
Ugyancsak bevetted
lassan ölő, izomlankasztó
lélekmérget!
küldtél hitet, önártó
megváltó lobogást,
cselekvőn kényszerült éhkoppot,
körülölelő, sírzárt erénygazdagságot,
önérzetsibbasztó
ópiumszavakat,
bízva ölelt jellemékkövet
– kiderült, üveg! –,
csapatnyi ígérettársat
– riadtan nyargaltak tova,
kongó keblüket sütötte a homályt oszlató
eszmei lélekinfra,
meglepett szerelem-mámor varázstánca,
szakadék felé ráncigálva...
Törökméz álmaimból
mind törtek, vittek egy darabkát!
TUDD! Mégis hív, óv tisztelő perlőd, a
vétlenül büntetett, rovásaidat őrző,
nyílt lelkű, szembenéző homlok!
Még hátravan a
reálköveccsel fedett út...
Nagystílú ZSARNOK!
KÉRLEK, ha ezt hosszúra szabod,
munkadalom értőn csitítsa
próbárabocsátó,
körtáncú dacod!

MEGJELENT: 2000. URÁNUSZ Kiadó KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Üzenet

Az ÉLET edzi, sokszor próbára teszi az EMBERT! Megkíséreljük vigyázni, hogy az életutunk „sima” napsütéses, virágos, madárdalos legyen, megóvjunk „széltől, fagytól, vihartól.”

Aztán egyszer csak felkapja az „orkán” fejünk felett a „tetőt” összeomlik minden, oda a biztonság, bukdácsolunk, VALAKIK buktató járólapokra cserélték a biztonságos aszfaltot.

Az ÉLET nagy „lengőingája” fejbe kólint, elveszítjük az egyensúlyt.

Feltesszük önmagunknak a nagy kérdést, MIÉRT? MEDDIG MÉG?

ÉRDEMES TOVÁBB...?

Köztudott, világviszonylatban Hazánk feltűnik a statisztikák között igen magas öngyilkossági arányszámaival! FELRÁZÓDÍK-e a KÖZLELKIISMERET?!

Szíves figyelmébe ajánlom a kedves Olvasónak az e kötetben megjelent HITMÉRLEG című költeményemet. Sajnos, szinte mindenki ilyen-olyan ok miatt érintett volt, vagy lehet, válaszút előtt állt, áll... KAPASZKODÓT KELL TALÁLNUNK!, és nyújtunk egymásnak csakúgy, mint generációkon át Őseink tették!

ŐK VÁLLALTÁK...! NÉLKÜLÜK MI NEM LENNÉNK!

MEGJELENT: 1999. ALTERRA Svájci-Magyar Könyvkiadó, ANTOLÓGIA.

Hitmérleg

A lélegző éjen
a lidérces
kísértetkérdés
veremben vergődő
vacogó tudatot
tépáz:
meddig még...?!
Miért tovább?!
Érdemes?!
Kürtőfuvolán
siratón danáz a vágy:
egy búcsúzó tompa szó
volna jó,
mely úgy hull a
döbbent közönybe,
mint kő a kútba,
csobban, fröccsen,
körhulláma
elhunyva rezeg,
VAN-ból
VOLT lett!,
„elvégeztetett!”.
Körülmény „fogda”,
vágyott „bilincs”,
bámész nagyképűség
kihívón kacag:
gyenge, gyáva!
Hagyod magad?!
Derengő fény
billeg buggyanó
könnyecseppen:
hiszed, nincs miért?,
hiszen van KIÉRT!
Értő, biztató szavadra vár
egy, tíz, száz, millió!
Mákony e hit?
Hidd! Bizonyít
genezis lendített,
pezsdülő
gondforrást láttató
spirál sorsvonalad!:
ezredévek, századok, napok
kínja, öröme, kudarca
EMBERRÉ dagaszt!
Felhő könnye
elmos tegnapi gondot,

bánatot,
cselekvést sugalló
napsugár fakaszt
gyümölcsérlelő
HOLNAPOT!

MEGJELENT: 1999. ALTERRA Svájci-Magyar Könyvkiadó ANTOLÓGIA
1999. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Kirakatszerelem

Titokzatos, tótükrű „üvegtáblán”
csillogón játszik a fény,
előtte sóvárgó leánykaszemmel
csügg a lélek:
számára van remény?
Mögötte, ott belül arasznyi közel
– elérhetetlen távol! –,
felszínen minden, mit cicomáz
a hivalkodó való:
halovány vőlegény, pompa, nászinduló...

A vágyódó képzelete
engem ölel, forró, meztelen keblére zár,
incselgőn bíztat, hív, vár,
nyújtsd a kezed, a TIÉD IS lehetek!
Lendül a kristályhit szűzi kar,
szerelmet, gyermeket, unokát akar!
A távolságot őrző, hűvös látszatőr,
a számító, álszent „csábkirakat”
elutasítón formáz
tétova, lesikló ujjakat.

Te ott állsz belül ámítón,
áltatón, csábítón, hívón,
magadat titkon megosztva kínálón:
lángvágó pillantás,
földrengés-dobbantás vagy!,
és aranyló kaptár,
múlt és jövő tánca lejt körülted!
Gyötrő, fojtó légkörrel telített,
hóvattával bélelt a luxus „nászketreced”?

Ujjad intésére szilánkká törhetne
ez elválasztó csillogó bűvközeg!,
forgószél-ujjongás,
lágyhullám-ringatás,
embert növesztő mosoly, és
határtalant karoló ölelés
lehetne a MINDENNAP!

Te ott állsz mégis mágneskaroddal,
hiúságbörtönödtől
hipnotizált gyáván!

Előtted arasznyi közel,
elérhetetlen távol!,
a kriptarideg „üvegfal” elől
roskadt vállal, megvetőn
vándorol tovább
a hunyódó lobogás...

MEGJELENT: 2000. ALTERRA Svájci-Magyar Könyvkiadó ANTOLÓGIA
2000. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Kereslek „kékmadár” párom

Apollói deli legények, egykori játszótársak,
közületek az EGY, az egyetlen egy hol, merre járhat?
Minden arc, minden tekintet nemet int:
nem ismerem! Keresd, Ő IS KERES! Megtalálhat!

Hivatáseszmélő ösztönhittel, a szerelmem lángját,
lelkemnek hamvas tűzliliomát KINEK adhatom át?
Csak Neki, annak az EGYNEK, ki minden!,
annyi, mint a dolgos hétköznapi, a tisztaszagú ünnep,
ki apostola embert emelő hitnek,
kinek karja átölel ringó bölcsőt, holnapot,
sugárzó lelke elűzne országnyi bajt, gondot!

Kopott agg- és hivalkodó ablakgarmad mordonan förmed:
függönyöm nem rejti! Itt nincs! Másutt keresd, odább!
Ott keresd, ott, ott, a háború poklában! Menj! Tovább!
Dübörgőn felcsapó láng, vaktában hősködő bomba,
repszett vető gránát kárörvendőn hahotáz:
itt keresed? Ott lent, a bimbózó mályva alatt
hevenyészett tömegsír fedí! Porrá lett!

Némán zokog a vágy, nem! Nem, nem, ez nem lehet igaz!

A Neki szánt, kötött, vérázott érmelegítő megszán:

Itt már NINCS HIT, nincs tovább! Menj te szegény,
keresd másutt! Odább! Hol hát? Merre lehet?

KINEK nyújthatnám át lelkem hervadó tűzliliomát?

Incselkedő, cinikus álarc kéjt kínálón fricskáz:

én vagyok, kár keresned tovább!

Hazudsz!

Vigyázza monstrum géphad, rejti érzékeny műszer fala,
lehet bölcs, hűvös betű-, számtenger foglya,
vagy talán

hősi halott az édesapja, így meg sem születhetett?

Érett-értés nyújtja színes tapasztalat csokrát...

Az EGY, az egyetlen helyett számtalan minden más,
mint a dolgos hétköznapi nyújtja felém rám váró ujját...

Azért – mégis, tipegőn is keresem ŐT,
a csillagokban keresem, KERESSEM ŐT tovább!

MEGJELENT: 2000. ALTERRA Svájci-Magyar Könyvkiadó ANTOLÓGIA
2000. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

A genetika és a költőzséniség

A genetikus tudósok napjainkban mind újabb kutatási eredményekkel lepik meg a tudományra rácsodálkozó emberiséget itthon és szerte a világban. A klónozott birka, Dolly után a klónozott ember – a tiltások ellenére is! – hamarosan megszületik. Emberbe átültetett szerveik előreláthatóan sokféle betegségben nyújthatnak gyógyulást, meghosszabbítva az életkor felső határát. A génkutatás felfedezései forradalmasítják majd az orvostudományt, döngetik máris a kialakult joggyakorlatok bástyáit, hogy a mind újabb eredmények az emberiség javára mielőbb hasznosíthatók legyenek!

Géntechnológia alkalmazásával már az embrióban felismerhetők a hibás gének, amelyek az anyaméhben korrigálhatók, biztosítva ezzel, hogy egészséges csecsemők jöjjenek világra. Az első ilyen beavatkozás sikerrel megvalósult Kanadában, nagy szenzációt keltve. Előreláthatóan kb. 2003-ban az orvostudomány a köldökzsinór egy csepp véréből képes lesz megállapítani, hogy a csecsemő milyen szellemi képességgel jött világra, az a csoda, hogy pl. költőzséni született. E meglepő hírek mintha a sci-fi irodalom, a fantázia szüleményei lennének! A hétköznapi halandónak is hön áhított vágya, hogy a géntechnológia számtalan alkalmazási lehetősége mielőbb általános legyen, és a gyakorlatba való átvitelét ne hátráltassa, korlátozza pénzhiány!

A jövő évtizedekben, századokban a technikai fejlődés gyorsulásával párhuzamosan mind többféle alkalmazási lehetősége nyílik a génkorrigálásnak, a klónozott szervek átültetésének, miközben a társadalom szerkezete, gazdasági összetétele, célrendszere is változik.

Engedjük el a fantáziánkat, a „palackból kiengedett szellem” távlatokban nem fordul-e majd az emberiség ellen, mint ahogyan más témákban számtalan példát produkált erre az élet.

Kiragadott példaként említsük a legizgalmasabb hírt: génátültetéssel megoldható lesz, hogy zseniket, tudós képességekkel születő embereket hozzanak létre! Ha pozitív eredmény elérhető, megjelenik ennek ellentétele is! Létrehozhatnak olyanokat is, akik kizárólag fizikai erő-kifejtésre lesznek képesek, sőt, akik csak harci, véres cselekmények végrehajtására születnek, nevelődnek (korunk importált akciófilmjei bemutatják, milyennek képzelhetjük ezeket az embereket). A tudós feltalálók maguk is céloztak arra, hogy a génmanipulálás rossz cél elérésére is alkalmazható!

A majdani embrió-, magzatkori génműtétek az akkori társadalomirányítás gazdasági, politikai érdekének megfelelően az egyedeket kizárólagosan, vagylagosan szellemi, vagy fizikai képességekre is bonthatja. Az egyén csak olyan feladatok ellátására lesz képes, amennyit számára a beprogramozott agya enged, pl. tanulási, felfogási képességhatár!

Az, hogy hatalmi érdekeltség miatt művi úton is rétegezzék az adott régió népességét, elképzelhető! Ellentmond ennek az a tény, hogy ilyen radikális beavatkozás nélkül is kipróbált hatalmi eszközökkel és természetes kiválasztódással társadalmi osztályok, rétegek jöttek létre a társadalmakban, a termelőeszközökhöz való tulajdonviszonyok alapján. Ez az osztálytagozódás azonban osztályharcokhoz, végső soron nagy pusztításokkal járó helyi, és világháborúkhöz vezetett/vezetnek!

A felfedezett új géntechnológiai társadalmi rétegződés kikapcsolja a társadalomban az antagonizmusokat, a géncsonkolt agyú sokaságnak, a jövő „marionett” figuráinak eszébe sem jut, hogy lázadjanak a sorsuk ellen!

Mindeközben a jövő génmanipulációinak mind szélesebb körű alkalmazási lehetősége, a nemek között a nőket veszélyezteteti leginkább! A „második nem”, a nők társadalmi helyezése

közismert. Évezredek óta mint feleségek, anyák a természettől nyert adottságaik révén a biológiai fajfenntartáshoz kötődve, mindig kiszolgáltatottan a férfit, – férjüket –, a jövő generációt szolgálták.

Minden korszakban előfordult bizonygatás, hogy világviszonylatban a nő alig hozott létre a férfiakéhoz mérhető irodalmi, művészeti stb. alkotást, mert „agyilag” nem képes erre! Elfogult, neves személyiségek nőgyűlöletükben mindenkor elhallgatták a tényt: a férfi azért tudott időigényes szellemi művelődésben, alkotásban elmélyedni, mert a nő állandó segítőtársaként feláldozta önmagát. Közösén létrehozott családtagjaik naponta való ellátásának gondja közben nem maradt ideje önművelődésre, intézményesen ki is volt abból zárva!

A II. világháborúban a lemészárolt férfiak hiánya a 72 résztvevő államban mintegy ötvenmillió nőt fosztott meg véglegesen a kenyérkereső eltartóiktól! A háború alatt behívott mintegy 110 millió katona helyett a nőknek kellett a termelésben pótolni a férfi munkaerőt, miközben az otthonfenntartás napi teendőit is ellátták!

Azóta bebizonyítódott, a férfimódon helytálló nő szellemi tevékenység terén is széles látókörű tudással, racionális gondolkodásával kiegészítő társa a férfinak! A harmadik évezred küszöbén a férfiakat riasztja a megállapítás: „a jövő a nőké”!

A szellemi „vetélytárs” fondorlatos visszacsempészése a „fakanál” mellé a „szextárggyá” minősítéssel egyenlő! Jelenlegi globalizálódó korunk mind nagyobb tömegű fiatal nőt – főként az alulképzetteket, munkába állításuk lehetőségének beszűkülése miatt – a médiák közreműködésével terel a férfi érdekű prostituálódás, az egyirányúsított szellemi visszafejlődés felé, hitelesítve ezzel a leértékelhetőségüket!

Csak reménykedhetünk, hogy a jövő begyakorlott genetikai szűrési, műtéti megelőzhetik aberráns hatalmi érdekképviselő létezését, a nép degenerálódását, a nők degradálását!

A génkutatás 2001-ben belátható, kecssegető, kíváncsú vágyak megvalósulását ígéri a szülőknek: a párok már a közeli jövőben megrendelhetik, milyen szellemi és fizikai képességű gyermekeik szülessenek. A módosított gének beültethetők az embrióba, a muslicák génjeit már ma ki tudják cserélni!

Egy biztos, a szülők szeretve várt gyermekeiket nagyon okosnak, zseniképességűnek rendelnek, de féltlenek a költőgénuszságot kísérő sátáni erők kivédhetetlen hatalmától, mint ahogyan Petőfi Sándort is féltette az édesapja, a „jó öreg korcsmáros”, aki kétségbeesett, amikor megtudta, hogy a fia költő lett.

A „költőség” köztudottan sohasem tartozott a kíváncsú jövedelmet biztosító kenyérkereső foglalkozások közé!

A közelmúltban, 2001. februárban jelent meg tudós orvos genetikus professzorunk, dr. Czeizel Endre „Költők – Gének – Titkok” c., nagy érdeklődésre számot tartó könyve. Alapos, minden körülményre kiterjedő részletes elemzéssel vizsgálta tizenhat nagy magyar költőnk zseniségének a titkát. Értékes megállapításai között leleplező, hogy a „gejzírként” feltörő kivételes adottságú emberek, költőzsenik, Mohács óta hazánkban miért voltak az európai átlagnál sokkal kevesebben, azok is fiatalon, a legszebb férfikorukban haltak meg.

Világviszonylatban elismert tény, hogy tehetséges nép vagyunk. Gyakran hallhatjuk, Magyarországon minden ötödik ember költő, mégis, a professzor úr számításai szerint egymillió ember közül egy, aki a halhatatlanok közé került. Népünk költői lelke mindenkor megmutatkozott a szebbnél szebb virágénekek, népdalok, tréfás köszöntők, feleselgetők, felnöttek és gyermekek népi verselésében, énekes játékaiban, amelyek úgy szállongtak szerte a hazában, mint a megtermékenyítő virágpor. Ki írta a szövegüket, ki a dallamukat, senki nem jegyezte fel! A tudós megállapítása szerint a magyar génuszok 90 %-a elveszett, a kivételes adottságú

személyek 50-67 %-ában veleszületett a képesség, a maradék 33-50 %-ért a környezeti hatások a felelősek.

A költőzseniséghez tehát a jövőbeni „tehetség-gén” agysejtekbe ültetése továbbra sem lesz elegendő! Egyidejűleg az ezt életre hívó, fellobbantó társadalmi, családi háttér, a környezetben átélt, feldolgozott, személyes élmények garmada kell ahhoz, hogy a személyből kitörjön a zseniális alkotás.

Az embrióban a költőzseni-gén felismerése kinek hasznos? Czeizel doktor a „kellő” társadalmi és családi fogadtatást reméli az élet korai szakaszában való tehetség felismeréstől, hogy az érett zseniköltőknek ne kelljen megjárniuk a poklok-poklát az érvényesüléshez, mint azt a vizsgált 16 nagy költőnk többsége életútjának a vizsgálatok tapasztalta.

Az előre felbecsülhető közeli és távolabbi jövő vajon a költők érvényesülésének, pályájának az útját simábbá teszi-e? Már ma is léteznek zseniképző iskolák, amelyekbe való bejutást kivételezett társadalmi helyezésű és anyagi helyzetű szülők engedhetik meg gyermekeik számára.

Vajon lesz-e, nevelődik-e közöttük a szó nemes értelmében költőzseni? Mitől lesz nagyra becsült, halhatatlan a költő?

Petőfi Sándorról köztudott széleskörű műveltsége, feleségével, Szendrey Júliával együtt eredetiben olvasták többek között Tacitust, a legjelentősebb római történetírót, akinek szenvedélyes forradalmisága hatott a költőre. Jeles költőink mindegyike klasszikus és egyetemes műveltséggel, több nyelvismerettel rendelkezett.

Hazánkra az 1950-es évekig jellemző volt a népességünknek igen alacsony iskolázottsági színvonala. A költőzseniséghez szükséges széles látókörű műveltség intézményes, vagy autodidakta módon való megszerzésének a lehetősége csak igen keveseknek adatott meg. Az 1930-as Népszámlálás adatai szerint a népességünknek közel 90 %-a csak 1-8 osztályt végzett (86,3 %), felsőfokú diplomája 1,1 %-nak volt. Ezek az adatok önmagukban is választ adnak hazánkban az európainál alacsonyabb arányú költőzseni lehetőségre. (1980. évre ez az 1-8 osztályú végzettségi adat 21,3 %-al javult, diplomát szerzett az összes férfiak 6,3 %-a, az összes nők 4,1 %-a. A 2001. évi Népszámlálás iskolázottsági adatai a korábbi Népszámlálásoktól eltérően személyes bemondás alapján összesített adatok.)

A megszületett költeményeket az uralkodó hatalom képviselői elbírálják, döntésükkel szárnyra bocsáthatják a költeményt, ill. a költőt. Ilyen esetben a befogadottak köre nyílt ovációval reklámozza a költő személyét, aki ily módon világhírűvé is lehet, ez azonban nem biztosíték arra, hogy a jövő generációk is elismerik költői nagyságát. A HATALOM ugyanis „világszéljárás” szerint változik, felkapja, majd elejtődik a képviselete, így a költő személye is feledésbe merülhet.

Az ÍTÉSZEK rendszerint a költemény mondandóját a hatalom érdeke, a személyes szubjektív értemi, érzelmi befolyásoltságuk alapján méricskélják. Többnyire személyes egzisztenciális érdekük is, hogy ha „hézag” van a versben, érdekellenes, amit a költő kimond, és ahogy mondja, elutasítják a megjelentetést. A költő kanosszajárása megkezdődik: kilincselés, állástalanság, éhezés, alkalmi munkák, megaláztatások sorozata. A meggyötört, a KÖZ igazáért kiáltó költő összeroppan, mániákus depresszióba, kábító italozásba süllyed, öngyilkosságba menekül, csakúgy, mint esetenként másféle zsenik, matematikusok, mérnökök, feltalálók stb.

Költőáldozatok esetében a kivételes tehetsége kagylóagyából verejtékezett igazgyöngy költeménye időlegesen, vagy véglegesen elveszett!

Hazánkban az 1950. év utáni évtizedek hasonlóan kiszolgáltatottá tették a költőzsenik életét, mint József Attiláét a maga korszaka, vagy az azt megelőző századok.

Az 1945. év után következett proletárdiktatúra költészeti irányzata kétarcú, a rendszert látszóan támogató, ám valójában lejárató lett. Új avantgárd stílusa megbotránkoztatott, zagyván markolt szóhordalék közé rejtette sekélyes mondandóját. Folyamatosan napjainkig, közhasználatúvá terebélyesedett az alpári, lumpen elemek obszcén szóhasználat a társadalomban, amely kígyóként betekeredett a költészetbe is. Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy visszaesett a versek iránti érdeklődés!

Hobbyból írhat az asztalfióknak, tanácsolták(-ják) a „tojásból” kívül rekedt költőknek az anyagilag dotált könyvkiadók, miután a listáikon nem találták(-ják) a jelentkező szerző nevét. Sok tehetséges költő szárnyszegése ily módon is hozzájárult ahhoz a tényhez, amelyet dr. Czeizel Endre professzor a „Költők – Gének – Titkok” c. könyvében megállapított: 10 millió népességünkben minden generációban kb. 330 kivételes költő közül 3 fő a géniusz!

Rendszerváltás után az 1990-es évektől alakult magánkiadók verses antológiákat jelentetnek meg szerzői finanszírozással, terjesztési korlátok miatt, sajnos, igen kevés példányszámban.

A költő alkotó szellemisége fényében felviláglik a hibás génszerkezetűek hatalmának érdeke, láncolatképviselői ezért oltogatják mindig újra és újra a feltörő költői lángot! Vigasztalóul maradnak a megjelent könyvbezárt versek, költemények, amelyek között elrejtőzve lehet stresszoldó gyógyír!

Ahogy az őzike a bozótban megleli a maga étkét, a költemények között mindenki találhat olyant, amelyik éppen az ő szívéhez szól!

MEGJELENT: 2001. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

II. ÓVÓ INTELEM

Ne ess csapdába!

EMBERERDŐBEN – csakúgy, mint a természetben –
külön-külön a szivárvány-, a lidérces éj színeiben
VAN kikelet-örömmű hóvirág, szerény ibolya,
testi-lelki, szellemi étket nyújtó, izomerősítő,
fájdalmat csillapító, kitűnő, vagy csak feltűnő,
sőt, gyilkoló gyökér, -fű, -bogyó, -virág, -gomba,
csimpaszkodó, fojtogató, körülzáró szövevényinda-ember!,
egymagában, „tanyabokorban”,
betakaró, közös védelmet nyújtó otthon-lombsátorban,
vagy összezárt, idegenül közömbös betonkolosszusban!

Közöttük él cica-, hű kutya-, pacsirtaindulat,
betekeredő, lelkeket mérgező sziszegő kígyó,
élősködő, kárt tevő patkány-, szétmarni kész párducösztön!
MINDIG VOLT, VAN és LESZ ki eszközt újít a félelem ellen
melyet a GONOSZ kézbe kap, elragad;
a nyíl, a dárda, a puska, az atombomba
porba-, újra és újra mind modernebb rabszolgasorsba hajt!,
ellentétisztítás, szexéhség-fokozás,
menekítő, mennybe röpítő
mámorpillanat-varázslás,
ERŐ VESZEJTŐ FONDORLAT, MANIPULÁLÁS!
IFJÚ EMBER! NE ESS ÉSZTVESZTŐ CSAPDÁBA!
A RÁDVETETT HÁLÓ BEZÁR!
MOST, AZ AGYAD A ZSÁKMÁNY!

MEGJELENT: 2000. ALTERRA Svájci-Magyar Könyvkiadó ANTOLÓGIA.
2009/4. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS Irodalmi-kulturális folyóirat.

Örök téma

Bőségkosár-ígéret csábdala fuvoláz,
álmos macskaként szunyókál az ős gyanakvás,
„tízezer” tekintet int, örömében ugrál,
itt az alkalom! A vihetőt ragadjuk már!

A pompás jómód-cél hívogat mint utcalány,
lazán kötött köznépvacon-halom bomolhat!,
nesztelenül kúszik felé a láb, s mint kígyó
tekereg előtte dédelgető gondolat:

bukás, veszélykockázat?, csak a gyávának nagy!
Biztos győz a két S fonódott horgai közt
bújócskázható jogfondorlat! Igyekvése
aranykalászt hajt, megilleti! Ó, csak arat!

Orrlik tágul, szempilla sövényén át titkon
kémleli a határt, s mit elér, viszi mohón!
Valahol kesztyűs kéz irányít, oszt, méricskél,
körötte csak média dongó dong, döngicsél.

Kúsznak árnyak, kétarcú fantomok fanfárja
riaszt: rácsos a mennybolt! Ez egyszer pechünk volt!,
az IGAZSÁG nyolcvanöt évre elaltatott,
a balhét majd elviszik balfácán balekok!

MEGJELENT: 2002. URÁNUSZ Kiadó KLÁRIS, ANTOLÓGIA
2003. URÁNUSZ Kiadó, DÉLIBÁB Lexikon-antológia
2004. ALTERRA Svájci-Magyar Könyvkiadó, ANTOLÓGIA.

Minihézag

Helló!, Bébi!,
mi van, hézag?
    Szellővágó csipked
    pattant parazsat:
rendben, jön más,
fütttyentek csak!
Zsenge kalász riad:
    terített leplem lángarakap!
Karvaly-gyöngyköröm közt
rezzen hamvadt „cigi”:
    ne menj, ne hagyj el, várj!,
    bekapom, antibébi...!

Lángoló lábszárinda
keríts!, mámor tűztáncod
a halhatatlant őrzi!
    Jó csaj vagy, az lehetsz!
    Jó vagy nálam Bébi!

Könnyfolyam terül,
zsenge kalász magtalan!
„Jó csaj” álmatlan alszik
véres lepedőben
a mütős karjaiban...

MEGJELENT: 2002. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA
2003. URÁNUSZ Kiadó, DÉLIBÁB Lexikon-antológia.

Szex a divat

Perdül

kurtított szoknyája az éjnek,

tárulkozó combfehérje

kihívón kacsint:

merhetsz rám fonódni

feszülő, puhány, ifjú, vén tökély!,

én fondorlattel terméketlen

kéj vagyok!

Add – legalább – a NEVED!

Fürkész, tapogat, dobhártyát hasogat,

vágyat birizgál, csikland, csihol

a konyakkal itatott szakszofon,

bávatag nikotinköd

idomot méreget:

egy feketével, itallal elégedj!

Növekvőn nyújtózó hajszálgökök között

ősök csontvázhadserege alatt

haragvón, háborgón korhol,

vádol a beomlott sírhant:

itattak, hogy rendüljön hiteled,

magzatot öltél, hitetlen!,

megölettél vágy hitedben!

Te, szíromarcú álmok álma!,

divatfertővel versengtél,

szexruletten NEM TE NYERTÉL!

MEGJELENT: 2002. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA

2003. URÁNUSZ Kiadó, DÉLIBÁB Lexikon-antológia.

Gondolatgyomlálás

Olyan a gondolat
hangzón, vagy papírra vetve,
mint az őszi talajba vetett
csírázni képes búzaszem, virágmag,
kapaszkodó gyökeret ereszt,
burkot feszít, égfelé hajt,
gondolattársakat keres.

Olyan a gondolat,
mint a fagyott vízcsepp,
napsugár melenget,
felenged, más oldattal kevered,
s lesz belőle életmentő
lélekgyógyító szócsepp,
vagy pillanat alatt ható lélekméreg.

Olyan a gondolat,
mint a hajnali fuvallat,
cirógat, ölelget, vagy hajba kap,
víztükröt rezdít, emeletes hullámot vet,
baráti csónakot ringat,
vigyázatlan felborít, mélybe vet,
kiolt rokoni érzést, szerelmet.

Elbizakodott tudat! Tudd,
a mondott, leírt szavad
agytalajba vetett szómag, kikel,
burjánzik, kúszik, elgazosít!
Ocsúból nem lehet kenyér,
szennyezett vízből nem ihatsz!
Gyomlálj, irtsd emberellenes gondolataidat!

MEGJELENT: 2002. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA
2003. URÁNUSZ Kiadó, DÉLIBÁB Lexikon-antológia.

A „szingliség”, és ami e kifejezés mögött van! ESSZÉ, 2007.

Hazánkban néhány éve hallottuk először ezt az Amerikából származó 1962 óta ismert kifejezést: szingli, amellyel az egzisztenciálisan befutott, családi állapotuktól függetlenül, nem házasságban élő, főként fiatal nőket, férfiakat is jelölik. A férfiak nem maradnak sokáig szinglik, „ágról-ágra szállva” előbb-utóbb „nőcsapdába” esnek, tisztességes családapaként, jóléti körben élvezik az életüket.

A szinglinek mondott fiatal nők sikeresek, általában öncélúak, többségükben szexuálisan szabadelvűek. A karrierjük érdekében a céltudatos nők belátják, a főnök – elpanaszolása szerint – házastársi kapcsolata rosszul „működik”, szegény ember kiábrándult, szenved, a kiskorú gyermekei miatt nem válhat el! A párnázott ajtóju elegáns iroda pamlagán ülnek, a férfi a két tenyerébe rejtje az arcát, vigasztalni illik. Megtört hangon „repre” itallal kínálja csinos beosztottját, aki átérzőn megsajnálja, kár, hogy e kellemes ember boldogtalan! Az ő élete is kátyúba jutott, a fiújának kiadta az útját, meglátta Őt egy feltűnő nővel, „csajjal” épp csókolóztak!

A szabadosság terjedésével a munkahelyeken így kezdődik a karrier, mindig volt és van kivétel ez alól! A fiatal munkaerő meghatódik és büszke is, hogy ilyen mély hatással tudott lenni egy ilyen tekintélyes férfira, mint a főnöke!

A középiskolát, főként az egyetemet végzett nők számára a férjhez menés esélye a II. világháború befejezése után több, mint fél évszázad elmúltával sem könnyebbedett! Mint ismeretes, mindenkor több fiú gyermek születik mint kisleány, mégis mire felnőnek, változik a helyzet. Ennek okairól és következményeiről „A pártalálás, a boldogító „igen” lehetőségéről” című, és „Hát én immár kit válasszak...?” c. írásaimban, sorshelyzetünkről bővebben olvashatnak. (Megjelent a KLÁRIS c. Irodalmi-Kulturális folyóiratokban 1999/4. sz., és 2000/2,3,4 számokban, folytatásban.)

A mai pártalálás gondjai a két világháború késői következményei!

A nemi erkölcs lazulása, a szellemi-, műveltségi-, életviteli-, magatartásbeli szintkülönbségek mind belejátszanak a társtalálási lehetőségekbe!

Amikor a szocialista rendszerben megkérdeztük a fiatal férfiaktól miért hagyták abba a középiskolát, a megkezdett egyetemet, rendszerint az volt a válaszuk: „Minek tanuljak? Fizikai munkával többet keresek, mint az egyetemet végzett volt évfolyamtársam!”

Ez a hozzáállás megmutatkozik, ill. bizonyítódik a 10 évenként ismétlődő magyarországi Népszámlálások iskolázottsági adataiban. Itt most csak néhány igazoló számadatot említek: 2001 év után évenként továbbszámított adatokból, 2005. évben a 10 éves és idősebb népességből az általános iskola első évfolyamát sem végezte el 46 739 fő! A 15 éves és idősebb népességből 8 általános osztályt végzett 7,802 342 fő. Ez évben – 2005. január 1-én – népességünk számított lélekszáma: 10,098 000 fő volt, évenként sajnos, ez a népességszám fogyatkozik!

A II. világháború befejeződése után a 4 polgári iskola minden témájú tananyaga eligazító, általános ismereteket nyújtott. A 8 általánossá alakított iskolatípus többek között bővült a matematika oktatással. Az időközben sűrűn változtatott, bevezetett elméleti-, tematikai módszerek, a mind modernebb információhalmaz mellett napjainkra „elértük”, hogy gyermekeink olvasni csak mőkögve, írni olvashatatlanul, az olvasottat értelmezni alig tudják, a helyesírás szabályait rosszul, nem értelemszerűen alkalmazzák!

A főiskolai, egyetemi végzettségűek létszámadatai a népszámlálási kötetekben összevontan, felsőfokú végzettségűek címszó alatt jelentek meg. Közismert a kétféle oktatási intézmény közötti ismeretanyag mélységének a különbözősége. Itt most e két szint összevont, főiskola + egyetem „felsőfokú végzettségűek” százalék adatait idézem.

Gyakran hangzik el a médiában, hogy hazánkban sok a diplomás. Az alább idézett szám-
adatok alapján valóban sok? A kontraszelekció, a konkurencia fő érve ez a diplomásokkal szembeni ellenérzések leplezéseként!

2005. évben a 25 éves és idősebb népességünkben az egyetemet és főiskolát végzettek együttes számaránya összesen 14,7 %, ebből a férfiak 15,2 %, a nők 14,3 %-a képviseli a magas színvonalú képzettséget, ill. végzettséget! (Számított adat.)

Ha belegondolunk a fenti alacsony százalékarányokba, az ellentétes neműek házasság célú találkozásának a lehetőségébe, az egymásért megközelítő magasabb iskolázottsági szintet elérők csak véletlenszerűen ismerkedhetnek meg egymással.

Az idézett százalékarányok mögött 502 522 fő férfit, és 554 956 fő nőt jelent a statisztika. Az 52 434 fő nőtöbblet-különbség számára nincs hasonló végzettségű és hozzájuk való életkorú férfi! A „similis simili gaudet” (hasonló a hasonlónak örül) találkozás szinte teljesen kizárt! Továbbgondolva, a fiatalok az országban szétszórva élnek, ritkán akadnak közöttük olyan férfiak, akiket a körülöttük élő nők ne hálóztak volna be a maguk számára, már a felsőfokú tanulmányaik befejezése előtt, különösen ha a férfi testi felépítettsége jó megjelenésű, modora intelligens, kellemes, ha a jövőbeni egzisztenciális előmenetele sima vágányúnak ígérkezik, nincs önmagának és családjának káros, ártó szenvedélye!

Általában az értelmes ember – minden időben! – a saját, és eljövendő családjá jövőjét építette, ill. építi! A mának élő „rövidlátók”, akik előtt nincs követhető családmódelem, nem élnek céltudatosan, nem fogták fel viccként a honatyai biztatást, hogy „cseréljék fiatalabba öregecske feleségüket!”, akik játékszenvedéllyel „elverik” a pénzt a háztól, „szájöblögető”, trágár beszéddel, testi fenytéssel riasztják maguk körül a nőket, a gyermekeiket, a jóérzésű embereket, ne csodálkozzanak, ha mind lejjebb csúszva, végül elveszítik a talajt a lábuk alól! Évente sokan vannak közülük fedél nélküliek, a nőknél nagyobb számban lesznek öngyilkosok! Az ilyen minőségű férfi-életmód a túlhajszolt, erejüket nyűvő, kimerítő szexigényük, a stresszhelyzeteik vezetnek a nőknél korábbi életkorban bekövetkező elhalálozásukhoz! Sajnos, népünk jelentős tömege csalódottságában, tehetetlen dühében rászokott a káros szenvedélyeik nyomán a drasztikus beszédstílusra is! A honi literatúrában is olvashatjuk, a TV, Rádió hangjátékaiban, színházi közvetítésekben is hallhatjuk a fülsértő, durva beszólásokat, a népi vaskos, drasztikus kifejezéseket!

Az iskolázott, intelligens, jó modorú, életre szóló társat kereső nők önértékét sérti, ha a fiúja, divatos szóval pasija ily módon elkanyarítja magát!

Kik közül választhatnak tehát házastársat, vagy legalább megfelelő szintű élettársat a pályájukon elindult, elismert, családi élet után vágyódó diplomás, tanult fiatal nők, ill. szinglik?

A nőkben a férfiakénál mélyebben él a fajfenntartás ösztöne. Érdemes elgondolkodni Schopenhauer Arthur német filozófusnak (1788-1860) „A szenvedélyes szerelemről” írott megállapításairól. Ma is elfogadhatóan ítéli meg miért leszünk szerelmesek éppen abba a férfiba, ill. fordítva, abba a nőbe, akibe, és nem másba, akit talán a Szüleink nekünk szántak! Ajánlom a társválasztás előtt állóknak, gondolkodjanak el a ma már sok tekintetben túlhaladottnak tűnő véleményén is.

A boldog családi élet után vágyódó fiatalok számára a megismerkedési lehetőségek beszűkültek. Hiányoznak a tömeget vonzó kulturális, táncos szórakoztató rendezvények, bálók,

közös, szervezett kirándulások. A véletlenszerű találkozások többségének a vége, fellobbanó, ellobbanó csalódásokba torkolló, kihunyó szexuális láz, és folytatódik a sokadik, ismétlődő társkereső kísérletezés.

A felsőfokú végzettségű nő, ill. szingli a párját szerencsés esetben munkahelyi, szakmai körökben megtalálhatja. A végzettek többsége kikerülve a nagybetűs ÉLET-be, végigjárják a társkeresés kanosszáit, végigélik kalandjait! Családvágy vezérelten a magányt feladva megalkusznak abban a reményben, hogy talán hozzácsiszolódik a párjául választott személy, elfogad a magáénál alacsonyabb végzettségű, de ún. „menő”, sikeres férfit. Más esetben ugyancsak diplomást talál, de a külseje nem az álmodott csinos, vagy sokkal magasabb, vagy jóval alacsonyabb, esetleg testi hibás, gyakran fiatalabb, nem egy esetben az édesapja életkorú. Más variációban a férj-jelölt házasságban él, reménykedik a nő, hátha elválnak, és hozzá mehet feleségül. Valamelyik fél vagyoni helyzete, gyermekei, a családja is beleszólhatnak abba, hogy házasságot kössenek-e, vagy csak élettársak maradjanak. Azok a nők, akik a várható bonyodalmakat nem vállalják, beletörődnek az alkalmi találkozásokba, a sorsukba, az egyedüllétbe!

Ha emberi minőségében a férfi megjelenése elfogadható, természete kellemes, a nő vállal tőle gyermeket, s egyedül nevelést is! Szégyenkeznie nem kell a „megesettségére”, ill. az apa nélküli kihordása, felnevelése miatt! Gyermekeit nem fogják „fattyúnak” csúfolni, mint 30-40 évvel korábban is a házasságon kívül születetteket! Sok esetben a kisgyermek meg szokják, hogy változnak a „papák” körülöttük.

A nők a házasságkötésük után is egyre többen, a leánykori nevüket használják! Ez a tény, a hajadon családi állapotukat is védelmezi!

„Minden rosszban van valami jó!”, tartja a népi bölcsesség. Aki – főként diplomásként! – az édesapjától örökölt becsületes leányneven, hajadonként élt és nem kívánt céltáblája lenni alantas fantáziájú embereknek, férjnevét vásárolt magának. Névházasságot kötve szabadulhatott meg az áldatlan, mindig újra és újra megalázó helyzetétől. Ma már erre az önkéntes, kényszerítő megoldásra nincs szükség, hála a bölcsőbb gondolkodású politikusainknak.

Az Európai Unió tagjaként bennünket magyarokat aggaszt, a nemzetközileg is elismert, szorgalmas, tehetséges népünk jövőbeni sorsa. A nagy fifikával kitervelt, a népet, az ifjúságot lezüllesztő, mindenkor tiltott pornográfia „ipar” felvirágzásával a fiatal nők „kényszerpályára” állítottak – „ha enni akarsz, add a tested!” – gyakorlat terjedésével, veszélybe kerültek azok a vívmányok, amelyekért az elődgenerációk, férfiak és nők, együtt harcoltak!

A Magyar Hírlap (2007. X. 6.) egyik tudósítása szerint „évente tízezer bolgár nőt csempésznek Nyugatra!”, állítja az országuk elnöke! „A bünszervezetek a gyenge igazságszolgáltatási rendszert és a szegénységet kihasználva, nők ezreit csempészik ki az országból! Világszerte mintegy nyolcszázezer nőt kényszerítenek prostitúcióra!” – írja a tudósító.

A prostitúció terjesztőinek titkolt érdeke a női-, férfi munkanélküliség fenntartása, stabilizálódása, mert ezáltal biztosított számukra az ún. munkaerő-utánpótlás, az extraprofit további gyarapítása!

A KSH felmérése szerint 2007. II. n. évben hazánkban a 15-74 évesek között 296 900 fő volt a munkanélküliek száma. Ebből felsőfokú végzettségű: 21 700 fő, közülük nő 13 200 fő!

Hazánkban a munkahelyek összevonásával, átszervezésével, felszámolásával, a létrejött munkanélküliség a magyarországi szingliket is érintheti. Elhelyezkedésük lehetőségét, esélyét nyelvtudásuk, szakképzettségük elősegíti!

Munkaképes korú lakosságunkat meglepetésszerűen érte a kialakult tömeges munkanélküliség.

Mindazok akik még élnek, utódaik az elmondásokból emlékezhetnek az 1944. év előtti hazai állapotokra, a hetekig tartó bérsztrájk-helyzetekre, a népkonyhák előtt sorakozókra, kis csajkájukkal az ingyenebéd osztásra várakozók csüggedt csapataira; azt reméltük, ez már történelmi múlt, és többé nem ismétlődhet!

A megélhetés kényszere az emberi találékonyságot, leleményességet előbb-utóbb beindítja. Igazolódik a mindenkori szülői jó tanács: jó, ha a gyerek a szellemi felkészülés mellett, ill. előtt fizikai szakmát is tanul! A kihaló szakmák helyett mindig születnek újak, korunkban a számítógép-ismeret beláthatatlan lehetőséget nyit.

A szemfüles nyugati világ például kitalálta, ha a termékforgalmazó nagyvállalat hálózati láncban értékesíti a termékeit, megtakarítja pl. a reklám-, a helyiségbér, a munkabérből és járulékaiból, a raktározás, a szállítás stb. költségek jelentős részét, ugyanakkor jól tesz, munkaalkalmat teremt, keresetet biztosít sok embernek, így a mi országunk munkakeresőinek is, a következőkben vázolt módon.

A nagyvállalat képviselője és a munkavállaló közötti kapcsolat egységnyi termékcsomag vásárlással kezdődik, ezzel ő a láncolat vállalkozója lett, és megkezdte ennek az árunak az értékesítését ismerősei, barátai között, majd szélesítve a kínálást a számítógépét is használja. Árukínálás közben a beszélgetőtársat beszervezi munkatársnak azzal a biztatással, az ő ügyességén múlik, mennyit keres! A beléptetett személyek, ill. eladott termék mennyisége után pontokat, jutalékot, prémiumot kap. Cégenként másképp nevezett, pl. vezető, menedzser stb. ranggal elismerik igyekezetét. Amerikába cégmeghívással jutalomutat nyerhet (feltéve, ha amerikai céget képvisel), sőt, „nagykövet” is lehet! A belépésekor vásárolt, árubemutatással kínált termék eladásával visszaszerezte befektetett tőkéjét. A hálózati láncolatba lépett forgalmazó személyek így módon jutnak jövedelemhez.

A példaként felvetett munkalehetőség a munkanélküliek számára csepp a tengerben, nem oldja meg a széles rétegek megélhetésének a biztonságát!

A mai modern polgári közgazdaságtudományon alapuló társadalmi-gazdasági rendszer nem kínál „gyógyír-receptet” az EU tagállamaiban és máshol sem a munkanélküliség, az elszegényedés felszámolására, a sztrájkhullámok feloldására, a gazdasági stb. válság kezelésére, ill. megoldására, arra sem, hogy hazánkban és a többi volt népi demokratikus országokban a folyamatos privatizáció, a bevezetésre kerülő kényszerítő megszorítások ne vezessenek a korábban elért szociális vívmányok korlátozására, megszüntetésére!

Történelmünkben ismeretes: nehéz helyzeteinkben a nőkre, erejükre, hitükre minden időben számíthatott, építhetett népünk!

Az elmúlt évtizedekben bebizonyították, hogy felelős, széles látókörrrel, vállvetve a férfiakkal helytálltak, társak az elméleti, a gyakorlati munkában, így jogos az elvárásuk, hogy egyenlő munkáért egyenlő bért kapjanak!

Reméljük, mielőbb elkövetkezik az idő, hogy a nők 50 %-os arányban hallathatják a hangjukat a Parlamentben is, de ne a fedetlen vállukat, keblüket mutogatók foglalják el a széksorokat!

Jóhiszeműen reménykedem, hogy a nők majdani megnövekedett létszámukkal, felelősségükkel a Parlamentben, józan ítélőképességükkel karonragadva a férfiakat, együtt, összefogva lecsendesítik a kormány és a pártok közötti kétségeket ébresztő éles vitákat, ellentéteket, és közös erővel, előrevívó, pozitív, átlátható jó döntéseket hoznak!

A Parlamentbe, Kormányba kerülhető képviselőnőkkel szembeni elvárás, hogy kizárólag felsőfokú végzettségűek, széles látókörűek, az erkölcsi normák, viselkedési szabályok szigorú betartása szerint élők, jó példamutatók, köztisztelőket érdemlők legyenek! Demokratikus választás útján kerülhessenek e magas tisztségbe, úgy, mint ahogyan a férfiak!

Küldetéstudattal, eredményesen képviseljék népességünk valamennyi korosztályát, amelynek az emberi minősége ma olyan, mint az elvadult kert! Hatni tudjanak speciális munkájukkal, segítő szervezetek bevonásával az érintett nőgenerációra, mindazokra, akik ön-, és nemzet-pusztító, ártó, káros szokásaikkal, szenvedélyeikkel fertőzik az ifjúságot és a körülöttük élőket (cigaretta, ital, drog, lealacsonyító szexuális szabadosság, alpári stílus, elparlagiasodás stb.)!

A nőknek helyén kell, hogy legyen az eszük, és a szívük! Fel kell ismerjék, hogy a családjukért, a holnapért ma ők tehetnek a legtöbbet: le kell győzniük a fellazult önfegyelmüket, ösztönös indulataikat, önzésüket, hogy ne hulljon szét a családjuk! Meg kell találniuk a mértéket, hogy meddig szabad engedniük minden vonatkozásban! Az ÉSSZERŰ REND megteremtésével a nők visszaszerezhetik a csorbult köztiszteletet, önbecsülésüket, méltóságukat itthon és a világban!

A „honanyák” minden más témában is képviseljék a nők érdekvédelmét elfogultság-mentesen, tárgyilagosan, pl. a női munkanélküliség-, kényszerprostitúció felszámolása, a két nem közötti munkabér differenciák, nyugdíjazásukat megelőző idő előtti elbocsátásuk, anyagi és szellemi színvonaluk emelése stb.

Döbbenetes, szívszorító a látványuk, sok férj lett áldozata a lelketlen érdekfeleség önzésének, kapzsiságának! Csak addig van szükség a férjre, ameddig anyagilag kihasználható, majd „lekopasztva” az utca, a csövesség, meleg étel-, tea helyett az italbolt, az öngyilkosság vár a szerencsétlen rászédettre, átvertre! Legtöbb esetben az ilyen családi tragédiákért az igazi bűnös megtorlása csak Isten kezében van!

Pátosznak tűnhet, hogy Istenhez fohászkodom, segítse a mindenkori országirányítóinkat és segítőiket, hogy erkölcsi szilárdsággal, lelkiismeretük éberségével, részrehajlás nélkül, lelki békéjük megőrzésével tudjanak munkálkodni nemzetünk méltó megmaradásáért, anyagi és szellemi felemelkedéséért!

KEDVES OLVASÓ!

Figyelemfelkeltőnek szánt írásomból szeretném, ha átérezné Hazánk jövőjéért, megmaradásáért való aggodásomat. Méltatlanul sokat szenvedett, példás törekvésű, nyitott szellemiségű Szüleimre, Őseimre emlékezve a számbelileg fogyatkozó, jelenlegi és jövő generációk nemzetmegtartó felelősségének éberén tartásáért törtek elő belőlem anyaszívű intelmeim, óvásaim!

Kérem, fogadja a felvetett témák gondolatiságának az igazságát megértéssel, és együttérző támogatással, segítse ráirányítani a felelősség reflektorait az olvasottakra, az ember-, és életellenes megnyilvánulásokra!

* * *

MEGJELENT: 2008/1. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS Irodalmi-kulturális folyóirat.

III. LOPAKODÓ ÁRNYAK

Ilyen a világ, 2004.

Zsong, egymás szavába vág,
dörömböl, üvölt a tékozló,
tehetetlen, félemlített némaság,
a vibráló képernyőn át
mellbe vág a valóság:
    robbantgat, gyújtogat,
    embert öl az ember!,
évezredes küzdelem folytatódik
a korszak gyilkoló eszközeivel!
Tenni kell valamit! Tegyé!
Építsünk új, modern hazát, utat, házat,
mást, mint a régi volt! De MÁSNAK?!
Önfegyelem láncait rázod,
gyereket csinálsz és odébbállsz!,
nyűglódó gondok a vállaid nyomnák,
nem vállalod!,
a szeretet édes terheit eldobod,
önön büneidért egykor önmagad siratod!
Húj! Ocsmány, nyelvöltögető világ!
Mosolyogj, hajlongj, verejtékezz,
dolgozz, ha kell a kenyér, a munka!
Lázongni merészelsz?,
uszítasz!, ki vagy rúgva!
Kábítószerrel vigasztalódsz?, le vagy írva!
Nemes, tiszta ügyért szolgálsz,
ám a tej édes, zsíros fölét
a kapzsiság – ürüggyel! – lefölozi!
Tengernyi szennyszó-özön paskolja,
fröcsköli ablakod!
Jaj! Kirakatban árulja önmagát
féltett leányod!
Van, hol hűtlenség könnyesője pereg,
szélvész-indulat seper
szétdúlt ágyak-,
elorzott otthonok-,
munkahelyi tetők felett!
Összedőlt, leomlott
az összetartó vakolat,
szanaszét hevernek emlékezet-cserepek...

A mindennapok leheletén edződj, tenni képes
JÓSZÁNDÉKÚ LÉLEK!
Körülöttünk forr a világ,
mint az édes mustot érlelő borospince
forráskori gázos gőze vigyázatlan
földre ránt, megöl!

Hazánkban a légköri viszonyok
új tavaszt ígérnek,
közel az idő, az indulathullámok
csitulnak, elülnek...
Tégy! Ha nem teszel, távolodik a cél!
A cél irányt szab!
Fontolj, érvelj éber számvetéssel,
kristálytiszta, józanul tedd a dolgod!
Gyürkőzz míg erőd el nem lankad!
    Vigyázat! NINCS KIVÉTEL!,
    a sarkakban lihegve lohol,
    elér, vermet ás,
    kajánul a szemekbe vigyorog a KASZÁS!
Iramodj! Az idő sürget!
Ártatlan áldozatok elé mind újabb,
kőkemény, láthatatlan falakat emelnek
a vak gyűlölség démonjai
és az éhes, mohó pénzistenek!

MEGJELENT: URÁNUSZ KIADÓ, Bp. 2004. KLÁRIS ANTOLÓGIA
DÉLIBÁB IROD. MŰV. Folyóirat Bp. 2004.

Panelkentaurok – Budapest, 2000.

Kétezredik évre pedig
új, JANUS-arcú kentaurok
keletkeztek, nevelődtek,
köztünk sündörögnek,
egyívású kapcsolathoz törleszkednek,
kezükhöz tapad mi kámforra lehet,
AMI ÉRDEKÜK, MINDEN MEHET!
Ha együknek is valaki útját állja,
megtudja, milyen pokolbeli a „PATÁJA”!

„Járgányuk” egyúttal módszerük:
kinek szeme, füle van, lássa, hallja,
nappal, de főként éjjel,
dummogatott techno-, rockzenével,
kocsiajtó csapkodással, harsány hahotákkal
jeleznek hatalmasan,
az emberek feje fölé tornyosultan,
MEGJÖTTÜNK!, ki aludna, ébredjen!
Motorházuk gerjesztett gáza
a lakásokat körbejárja,
a fázós meleg eresztető
a tüdőt fojtogató utcára!
Vakító fényt lövell kocsijukat
naptól védő alufóliája,
vakuljon kit érint, vagy húzza be függönyét,
nőjjön a villanyszámlája!
Pedigrés kutyáik ébresztőt csaholnak,
porták elé embernyit is pottyantanak,
felette, körötte döglegyek randevúznak,
és sorolható fondorlatos polgárpukkasztásuk,
mi pitbull ösztönű agyukból kipattan
MEGTESZIK!, nincs megállásuk!

Szép és nemes szomszédságra hivatkozva
a **TISZTESSÉG** szelíden szól, tiltakozva,
bődül rá az indulattrombita:
„nem tetszik? reám szólni NŐ merészel?!”

Feléje bősült, bűzös szavak hajítódnak,
fröccsen a drasztikum szerteszéjjel,
mindenkinek tudtára adva,
kinek mindez nem tetszik,
„mehet a pi...ba vissza!,
te is, ők is, mindenki, mind,
le vagytok bőségesen sz...va!”
Legyen bár ifjú „titán”,
vagy szétrúgott térdű vén spion focista,
ordítva nyomják a szövegüket:

„menj előlem, előlünk fuss!,
tudd!, mindent szabad mit törvény nem tilt!,
ezért neked, nektek, mindötöknek KUSS!”

Tíz emelet ablaksora zárul,
függönyök sötétje borul a szobákra,
„mi semmit nem hallottunk, semmit nem láttunk!,
ha e NŐ szól hozzád, nem hallod, nem látod!”

De hiszen MIÉRTÜNK,
mindnyájunkért MERT „hadba” szállni!
Gyötrődik a lélek, itt tartunk...!
Mi, a TÖBBEK, FÉLÜNK a talpunkra állni!
Tűnnek, jönnek ÚJ FÖLDI ISTENEK,
elorzott égi hatalommal teremtenek
új, és újabb szolgáló emberarcú „PATÁST”,
általuk biztosítva a mindenkori
érdeküknek tetsző KISZOLGÁLTATÁST!

Közönytócsában hagytuk a RENDRE VÁGYÓT!,
sirathatjuk közösen a megtiport,
veszendő, KÖZHASZNÚ ÉRTÉKŰ
EMBERI MÉLTÓSÁGOT!

MEGJELENT: 2000. ALTERRA Svájci-Magyar Kiadó, ANTOLÓGIA
2003. URÁNUSZ Kiadó, DÉLIBÁB Lexikon-antológia.

Világkép, 2004.

A FÖLD kincseinek
ÚJRAELOSZTÁSÁÉRT,
a letaroltért, széthordottért,
megvert ebként nyüszít, vonít, acsarog
a kapaszkodót vesztett, korbácsolt indulat.

Kenyérdagasztó-teknők üszkös halmain
örjögő tűztáncot táncol a sirató bosszú.
Egy, tíz, milliónyi ártatlan, szétloccsant,
füstté tett élet átka lebeg
díszruhás, fegyveres őrhad
gazdáinak öntörvényű feje felett!

A töppedt avar alatt lángnyelvek kúsznak.
A harácsoló érdek torol,
jégesőként veri,
tiporja a rózsaszín álmokat!

Göröngyös, szakadékos hegymenet
stációin túl,
az ÁLMODOTT KÖZJÓLÉT
oly közel,
mint a terült fényben
fürdő horizont!

MEGJELENT: 2005. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA
2006. ALTERRA Svájci-Magyar Kiadó, ANTOLÓGIA.

Lidérces jövőkép, 2005 március.

Vérzivataros évezredek, századok, évtizedek
utódai a ma élő emberek,
telve ősök, apák harcedzett, jobbító dühével,
mindenkori anyák szorongó, ringató féltésével,
gyermeküknek a sorsa, élete
az övékéénél jobb, könnyebb, boldogabb lesz-e?

A kíváncsi tekintet mind újabb csodáknak örvend,
ezredéves álmok, színjátészó képzelet
hipp-hopp!, életre keltek,
a távolság közeli lett, az ember suttogó szava
maholnap felér a csillagokba;
tengerszint alatt, földi útszalagokon,
sötétlő felhők felett
siklik, suhan, szárnyal, villámfénnyel verseng
a Janus-arcú mérhetetlen birtoklási vágy,
magasztos célokon szemfényvesztő pénzmosók tenyerelnek,
fejtetőkön tipor, HURRÁZIK az ÉRDEK!

Átjárható országhatár, emelkedett együgyű ábránd
csodaváró tekintettel pásztáz:
kolbászból kerítés, markolható kincs nincs!
Kápráztatón csillog-villog térség és magasság,
tapintható, kényeztető, csábos kirakatgazdagság
hihetőt sejtet: földi édenkert
mindenhol, mindenkinek lehet?
Csodálatból ámulatba lelkesül a szív,
ilyen lesz nálunk is, holnap, holnapután?

Kétség fékez, meginog a szépreményű bizakodás,
a tekintet a leomlott, megnyílt falakon túl lát,
a tudat a fogható, felmérhető jelenért,
a belátható jövőért ágál!
A világpolitika forgószínpadán a tét: élet vagy halál!
Embermilliókat manipulál, kancsalítón megoszt,
pénzmilliárdok gátlástalan „fialtatásáért”
tovább gyarapít, sumákol az ÖNCÉLÚ PROFIT!

A világ kéjsóvár palotáiban szexéhes izompacsirták,
deresedő kéjencek, feslett némberek
bujálgodva hetyegnek, nyújtóznak, csevegnek,
kisfiút, kislányt, szüzutánpótlást
már egy falat kenyérért vehetnek!,
odébb, más tájakon puffadt hasú, csonttá aszott
gyermekhad kidobott, ehető maradékot kutat!,
a látványuk miatt üzött koldussereg, mint a verebek,
riadtan rebbennek, mert az út elején hatóság közeleg!

Agy, szív, kéz műszerkészítménye
a munkából kiszorít, cserbenhagy!
Sorra bezárnak a műhelyek, a gyárak, tsz-ek,
a szélnek eresztett dolgozó összes vagyona:
bugyorba kötött, hátára vetett motyója!
„Alea iacta est!” A kocka el van vetve!
Visszaút nincs! Merre az előre? Hogyan tovább?
Madách Imre, Az ember tragédiája című művében
az Úr végszava eképpen biztat:
„MONDOTTAM EMBER: KÜZDJ ÉS BÍZVA BÍZZÁL!”

MEGJELENT: 2005. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA
2006. ALTERRA Svájci-Magyar Kiadó, ANTOLÓGIA.

Választás előtti ígéret, szép szó...! 2006.

HA ELHISZED, azt eszel amit mondanak,
amivel nap-mint nap „etetnek”, áltatnak,
nyitott szem-, fül helyett bambán bámulsz a világba,
ha az eszed, mint tetted!, övön alul hordod,
kérészt élű örömért tested prédául dobod,
pillanatnyi érdekért jövőd, éltedet áldozod!

HA ELHISZED, mindent tudsz, mit tudnod kell
– miközben az orrodig sem látsz el! –
gerjed benned sokféle indulat, jogos harag,
TUDD, szüntelen, láthatatlan lánckapcsolat
kiszorítón tör ellened!, mint Laokoón-csoport
kígyójának lefejthetetlen halálos
szorítása, megbénítja agyad, lábad, kezéd!

NE FELEDD, a mézes-mázos hangzatos ígéretet
szerelemben, az életben gyakran nem követi tett!
A tartalékolt, megkoplalt, jócélú büdzsé
hipp-hopp!, kiürített, szétherdált lett!

MEGJELENT: 2006. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Levél unokáimnak, 2006.

/Részlet/

Nem tehetünk arról, hogy éppen ide, ez ezredéves, sokféle vihart megélt, átélt, megalázott, széttördelten is élni akarást bizonyítón, szivárványos tehetséggel áldott néphez tartozunk, e hazában találtak befogadó otthont ártatlanul eltaszított, büntetett, sírba szánt szeretett őseink; nem tehetünk arról, hogy mint ázott szőrű kutya a hátát, tektonikus erő időnként, helyenként rázza a Földet s nyomában városok, nyomorult viskók, otthonok ezrei kártyavárként omolnak össze; nem tehetünk arról, hogy mióta világ a világ, világszerte embert ember ellen uszít, álnokul hátba támad az öncélú érdek; tehetünk is meg nem is arról a sorolhatatlanul sokféle égi és földi erő által alakult és teremtetett veszélyről, melyek mind emberéletekre törnek!

Mi mindenről tehet a glóbuszunkat az emberiség számára lakhatóvá tenni vágyó, alakítani képes CSUPASZ ERŐVEL MEGÁLDOTT EMBER?: mindenek előtt arról, hogy mielőtt lépünk, megnézzük, hova tesszük, merre visz a lábunk!

Időtlen idők óta szemben állt egymással a megszokotthoz foggal-körömmel ragaszkodó, maradi gondolkodású és a feltörekvő, újítni akaró ember!

A világtörténelem e szembenállások története. Mindig voltak, vannak és lesznek előrevivői, és leszakadói e küzdelemnek. A Ti feladatotok, hogy az új születésénél bábáskodjatok, önmagatok is alkossatok, és segítetek talpra állítani a kezdőket, az újrakezdőket!

A globalizáció új gazdasági kihívás a népünknek! Ti, mit tehettek? LÁSSATOK, GONDOLKODJATOK!

A tisztánlátás megóv attól, hogy morzsalékos tudatú emberfővé váljatok! A minden módon való meggazdagodás egyik önbecsapó, LÉLEKROMBOLÓ eszköze a kába ösztön, a bujaság felcsigázása! A kiöklendezett mocskban való hentergés, TÖMEGES ELTÁJOLÁS!, ESZKÖZ az összefonódott ÉRDEMTELENEK ÉRDEKÉBEN!

ÉRTS! A szellemi félhomály terítése ÚTTÉVESZTŐ ÁRMÁNY!

Akadályozzon bár tüztenger-indulat, júdascsó-ígéret, éheztető mézesmadzag-bilincs, MIND-ANNYIAN, szüntelen törjete a MÉGTŐBB TUDÁS FELÉ!

A TUDÁS, az AKAROM!, e két bűvös szó HATALOM!, melytől úgy fél a rövidlátó, a balga, a hézagoss tudású nagyképű törtető, mint ÖRDÖG A TÖMJÉNTŐL! EZÉRT ahol tud, ahol lehet keresztbe tesz Neked, NEKTEK!

Merre, hogyan tovább?

A felismert érdekellentét figyelmeztet, megóv, utat mutat!

Ölel Benneteket szerető Nagymamátok.

MEGJELENT: 2006. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Okosabban kell élnünk 2007-től!

„Félevszázadon át gyalogösvényen” bóklászó
népünk, s népi demokráciák,
ELHITT, járható út helyett, kátyús,
ingoványos talajhoz érkezett.
Viseltes országgyűnyák megfakultak, szétfeszlettek,
hagyományok, népszokások változnak, tünedeznek.

Kuporgatott, csipegetett, széthullajtott
pénzmagocskákat pásztázó „vadmadarak”
egymással tülekedve felkapkodják,
ügyeskedőn a milliókat saját zsebbe
gyömöszölik, bezsúfolják!

A jóhiszemű NÉP mindenütt ÉBREDEZIK!,
kiürült az „éléskamra”, a nadrágszíjat
a szigorú parancs összébb húzatja!

Orvosaink óvó szavát juj!, de hányszor
elnyomta a fülsértő disco zaja!,
a jó zsíros, pocakgömbölyítő dús „kaja”
miatt, gyermeknek, felnőttnek tunyul az agya!,
Vörösmarty Mihály mintha
a mához szólna, figyelmeztet:
„... kéjt vesz, ki sok kéjt szórakozva kerget,
csak a szerénynek nem hoz vágya kint ...!”,^{*}
ágybeli, s egzisztenciális kudarcot okoz,
nem gyógyít, meghülyít „mister ALKOHOL!”,
és sorolható, VALAKIKNEK jól jön!, az kell,
ha népünkről elmondható, az esze ment el!

A világháborúk előtti nyomorban
ágy-, albérletekbe, hatvanas évektől
luxus, „nyurga kamasz panelerdőkbe”,
ma a széthullott családtagok otthont veszítve,
csillagos ég „Hotelbe” költöznek!

Gyógyító orvosaink terhelése egyre nagyobb,
a fiatal utánpótló tanult agyat
a CSÁBÍTÓ EURÓPA elszippantja!

Elhíresült, BETEG az EGÉSZSÉGÜGYÜNK!
Még új a szokás, MINDENT MIT LEHET
összevonnak, megszüntetnek, eladnak-vesznek:
szerelmet, továbbéltető emberi szerveket,
bimbózó leányka „kelyhet”,
kisfiút, akit eltévelyedetté tesznek,
földet, házat, helyiséget, kórházi ágyat,
és sorolható tovább!

---

^{*} A merengőhöz c. költeményét menyasszonyához, Csajághy Laurához írta 1843-ban.

SPÓROLNI SÜRGET az ÁLLAMKASSZA!
KÉNYSZERÍT az elszegényedett HAZA!
A válságra a megoldás egyszerű:
a munkából élő ember remeg, óh, jaj!,
NE LEGYEK BETEG!,
VIGYÁZOK ÖNMAGAMRA, CSALÁDOMRA,
MINDNYÁJAN VIGYÁZZUNK ÚJ ÚTRA LÉPETT HAZÁNKRA!
ORSZÁG-BÖLCSEK szándéka, kívánsága:
igazságosabb, józanabb, ésszerűbb,
ÉLHETŐBB LEGYEN MAGYARORSZÁG,
KÖRÜLÖTTÜNK a NEMZETKÖZIVÉ LETT VILÁG!
MEGJELENT: 2007. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Beszélgetés eszmei gyermekeimmel

Az emlékképek úgy tolulnak elém, mint az esti elsuhanó autók fényei félrehúzott függönyű ablakom előtt.

Nyolcvanöt életév távlatából visszatekintve a mindennapok tipródásai, reményei, szorongásai, apró örömei, félelmei, nagy-nagy bánatai úgy állnak össze, mint egy hatalmas hátizsákba gyömöszölt útibatyu amelyet szeretettel, féltve cipel a megfáradt, az életgondoktól megtört hátgerinc. A féltve szeretett Szülők, testvér, szerelem emlékei, munkatársak, férfi-nő barátok, jóakarók elmaradtak, sírba hulltak, néhányuk még szétfoslott reményeikkel betegágyuk foglyai.

A hajlott életkorral együtt öregedett a huszadik század. Az „újszülött” kétezredik év az öregeknek a fiatakorukból nagyon is ismert gondokat hozta vissza, mind súlyosbodó terheket a családok, az egyének számára.

Ne emésztődjek? Ti, majd megbirkóztok a nehézségekkel? Hiszem, hogy így lesz! De addig...!

Meg nem foganhatott fiammal gyakran beszélgetek.

Figyelsz az Édesanyádra? Tudom, ismered a történelmet! Igaz, megtanultál mindent ami eligazít a világ dolgai között! Nem felejtet el honnan jöttél, merre tartasz! Kitűnő, elismert a szaktudásod! Mit is mondhatok még Neked? Minden anyák vágyát kérem Tőled, szeretnék egy-, akárhány unokát! Olyan édes kis csöppséget amilyen Te voltál, vagy amilyen az én kis Húgom volt, elillanó közel nyolc évtizeddel ezelőtt.

Tudom, Te igazi társat keresel, olyan vagy, mint a mi Édesapánk, a Te Nagyapád volt! A hozzád való lányok pedig...?! Férjet!, mindenáron! Lehet lángész, vagy „dinnye”, mindegy, csak papír legyen arról, hogy törvényesen asszonnyá lett!

Más a munkahelyi státusza, előmeneteli lehetősége egy asszonynak, mint egy „öreglánynak”! Ez a szemlélet az én fiatal koromtól, az 1950-es évektől fokozatosan korcsosult. Megszaporodott a válások száma, az utóbbi évtizedekben a házasságon kívüli együttélések száma.

Nincs válási, vagyonmegosztási költség, rendszerint a férfi fiatalabb nő mellett köt ki, esetenként „vasárnapi apuka” lett, az ő gyermekét más férfi egzecírozza. Mekkora törés ez az eszmélő gyermeklélekben!

Ellobbannak a szerelmek, mint a láng, tűzük csak oltalom, nem melenget! A gyűlölködés, mint az influenza, terjed!

Közben növegetnek, felnőttek a gyermekek, az apjukból elég volt! A lakás – álmombeli menyem tekintete szikrát hány! –, a lakás az enyém, a gyerekeké! Az apjuk mehet, amerre lát! Szexpartner akárhány adódik, abból még minden lehet!

Oh! Lezüllesztett világ! Fűszál sorsú az ember!, hajlik amerre sodorja, fújja a szél!

LELKI GYERMEKEIM! Ti, becsüljétek meg egymást! Erős gyökerekkel kapaszkodjatok egymásba, bármilyen nehéz korszak jön rátok! Járjátok a világot, tanuljatok a világtól, más, erős népektől!, de mindig úgy térjete haza szülőházatokba, mint a kilengő inga, mely a középponthoz visszatér, tudással, jobbító, törekvő szándékkal megrakottan!

A vőlegényemmel mi is ábrándoztunk látóhatárt tágitó utazásokról! Váratlanul megérkezett a katonai SAS behívója, ami azonnali bevonulás parancs volt: „siess, azonnal siess!” A tábori lapok a „szellő szárnyán” jöttek, mentek, majd hosszú, várakozó, idegfeszítő, gyászelőérzetű

csend következett. A Szüleihez érkezett a bizonyosság: „Fiúk a Don-kanyarban hősi halált halt...”! Motorkerékpárral aknára futott! Mit ért már a kitüntetés, karpaszományos főhadnagy lett!, amikor Ő, NINCS TÖBBÉ! Ó, jaj!, ezerszer, milliószor jaj! Oh! Újra és újra emlékezem, a szemem újra és újra megtelik könnyel immár több, mint hat évtizede!

Jaj! A világban mennyi sok anya, özvegy feleség és menyasszony zokogott, emésztette önmagát, siratta kegyetlenül megölt párját! Döbbenet! A világban 1939-45 év között a II. világháborúban ötvenmillió, öt magyarországnyi férfi piros vérért itta be idegen föld! A mi megcsonkított hazánkban nyolcszázhetvenezer katona és polgári halott férfit jelentett a hivatalos statisztika, és akiket nem jegyeztek, a sok-sok testi-lelki nyomorék megmaradt férfit – mind az én korosztályombeliek! –, akiknek a számát csak becsülni lehet! Sokszorozottan aktuális lett az I. világháború után énekelt nóta: „...mind elvitték a legények elejét, maradt itthon kettő-három nyomorult, rátok lányok még az ég is beborult!”

Jaj! A lelkem sír, ha csak eszembe jut, mennyi sokféle szenvedést, éhezést, félelmet éltünk meg mi is, a II. világháborút túlélők! A fővárosban lakók már kora hajnaltól sort álltak kenyérért, krumpliért, lisztért, mindenért... Légiriadók, futás az óvóhelyekre, bombák becsapódása... Hírek, hogy zsidókat lőttek be a Dunába!, vagonokban hurcolták el őket, vitték Németországba, gázkamrákba! Én is döbbenet láttam egy csoportot a Baross téren, a Keleti pályaudvar felé haladtak feltartott kézzel, mellükön sárga csillag, megtört, roskatag, középkorú férfiak, nők voltak. A hosszú sor mellett nyilas karszalagos pribékek terelték őket, ordibálva.

ISZONYÚ! Fenevaddá lett az ember! Zavarodott agyú elszabadult pokolfajzatok, „Hitlerék” rémuralma tört a világra! Történelemkönyvekből ti ezeket a rémségeket mind tanultátok, mi öregek, sajnos megéltük...

Alig volt család, kit nem érintett a II. világháború férfi vesztesége. Meghalt, elveszett a férj, az édesapa, helyettük a nők, az anyák kényszerültek kenyérkeresővé lenni! Mindenekelőtt egyenjogúsítani kellett a nőket, hogy tudjanak szakmát tanulni. A nők pedig az élet parancsára helyt álltak a családban, a társadalomban, a munkában, minden fokon!

Mindeközben mennyi sokféle bántást kellett és kell elnyelniök – még ma is – a férfi nélkül élő nőknek! Van, ki az édesanyját csak „öreglány”-ként emlegeti „jópofaságból”, lekezelésből, pedig ma már ő is nagyapa korú!

Igen, jól látod, 1956 tovább rontotta a nők helyzetét! A statisztikai adatokból megtudhatod, mennyi sok fiatal fiú, férfi halt meg a szabadságért, főként a fővárosban!

A nyugati életforma sokakat disszidálásra kényszerített, csábított, az ő távozásuk a hazából ugyancsak az itthon maradt fiatal nők családalapítási esélyeit rontotta!

– Szegény Nagymami! Mennyi minden ért titeket, mai öregeket!

Szerencsénkre 1956. év óta tömeges férfivesztés nélkül megszületett, és felnőtt az én generáció! A természetes fiú–lány arány tizedes kerekítésekkel, 100 fő újszülöttből 52 fiú és 48 kislány a jövő lányainak a férjhezmenési esélyeit biztosítja!

– Sajnos, nem egyértelműen! Azért kellett az előbbiekhöz visszatérnem, hogy világosan lássatok, az emberi sorsok generációkat érintően mennyire függenek a történelmi eseményektől, az egyén sorsa kiszolgáltatott!

– A második világháború következményeit még több mint fél évszázad múltán is érezzük?

– Így van! Az elmúlt évtizedek, mint valami sajátos malom, őrli az emberek életét. A népességszámok alakulása sok mindenre figyelmeztet. Például 1945-től napjainkig fokozatosan csökken a házasságkötések, az utóbbi évtizedekben növekszik az együttlélések száma, keve-

sebb gyermek születik, ennek sokféle következményét az elkövetkező évtizedekben érezni fogjátok! A gyermekek egy részének a szülei nem „holtomiglan, holtodiglan” élnek együtt, összeállnak, majd szétugranak!, nincs válás, osztozkodás, vagyonmegosztás, költségek! Az újabb otthonteremtés – a férfi már nem feszes izomzatú, virgonckodó „teremtés koronája!”, és a nő sem ugri-bugri bakfis többé! –, az egymagára zúduló gondtömeg mindinkább maga alá gyűri az embert!

1989. év végén a népi demokráciák tömbje összeomlott, népünknek eddig ismeretlen gondokkal kell szembenéznie. Sorra zárnak be a gyárak, megszűntek a termelőszövetkezetek. Az újabb munkahelyteremtést főként külföldi vállalatoktól várjuk. Alig van már hazai tulajdonú termelőüzem! A globalizáció új, szokatlan helyzetet teremtett az élet minden vonalán! A választásokra fordított milliárdok elviszik a korábban szociális létesítményekre fordítható pénzeket! Csuknak be az iskolák, az egészségügyi intézmények stb., nő a munkanélküliség fizikai és szellemi munkakörökben.

– Jaj, Nagyi! Ne is sorold, minden rendszerváltás áldozatokkal járt, mi eddig békés úton értük el!

– Értem én, tudom, hogy kialakul minden! Arra vigyázzatok, ti fiatalok, hogy ne falanszterizálódjon az új világotok! Megszabják máris, hol, mit, mennyit és milyen termelhetnek a termelők, például mekkora, hány centiméter lehet az uborka, mekkora súlyú lehet a vágósertés, a tejnek a megszabott zsírtartalma helyett vékony bőnye van a tetején, az újságok pedig arról írnak, hogy azért emelik a tej árát, hogy visszafogják a túltermelését, közben a létminimumon élő gyerekes szülők, ill. öregek nem tudják megvenni, annyira drága lett literje!

Az új körülményekhez meg kell tanulnotok felnőni! Az italozás, fiatalok körében a drog terjedése csak további bajt hoz az egyénre, a családra, a társadalomra! Dédapátoknak – a mi széplelkű, nemes dolgokért lelkesedő Édesapánknak – mennyi sokféle megalázó élethelyzetet kellett elviselnie a családjáért, a gyermekeiért! Az 1930-as években két fillér órábér emelésért hosszú hetekig sztrájkoltak, majd ha az építkezés befejeződött, hitelbe vásárolt kenyéren és vöröshagymán gyalogolt a főváros másik végébe, mert a hat filléres villamos tantuszra sem telt! A munkabérét utolsó fillérig anyukánk kezébe számolta, soha nem tért be kocsmába, egy fröccsre sem!

A háború utáni évtizedekben pedig a férfiak, és egyre több nő is, mennyire rászokott az italozásra, ennek nyomán a trágár beszédre is! Az „anyázás” valósággal „sikk” lett! A női, férfi nemi szervek „népi” drasztikus emlegetése – még értelmiségi körökben is! – összefügg a háború utáni férfi–nő egymáshoz viszonyított arányának megbomlásával. Elmúlik egyszer – reméljük, a rendszerváltozással! – a durva beszéd szokása, divatja is! Szétnyílnak a világ kapui, sokféle új lehetőség, újfajta nehézségek is várnak rátok! Én bízom Bennetek...

Oh! Úgy beszélek, mintha valóságos unokáim olvasnák, hallgatnák a szavaimat...!

Az én korosztályom tagjai, akik még élnek, az ismerősök, a jó emlékezetű emberek, mind lassan kilépünk a „korfából”. (Ez egy demográfiai fogalom, grafikus ábrázolási mód, a férfi, a női népességszám korévenkénti ábrázolása. A karácsonyfához hasonlító vonaldiagrammok mutatják az adott időben, hogyan alakult a lakosság száma, korösszetétele.) A „fa” magasában elvesző ágak a magas életkorban még élő népességszámokat ábrázolják.

Rohanó tempójú világunkban is rá kell szánni az időt, hogy ismert legyen az elődgenerációk élete! Át kell érezni a küzdelmeiket, hogy tudatosan elkerülhetők legyenek a mind újabb, készenlétbe helyezett csapdák! Az eszmélő új, fiatal erőknél résen kell lenniük, mert az „ördög nem alszik”! A figyelmet elterelő, energiákat lekötő szex-szabadosság, filmekben a kápráztató jómód látványa – amilyenben csak igen keveseknek van részük! – elpuhultságot, ellomhásodást sugallnak! A tennivalót pedig megmutatják a mindennapok! A mai cselekvő

generációra mérhetetlenül sok feladat vár, amit mind meg kell oldani, szeretve az életet, a körülöttünk élőket!

Felejthetetlen, kristálytishta lelkületű Édesanyánk szavai jutnak eszembe: jónak kell lenni! A jószág a lélek virága. Ültessetek magatok körül ilyenből virágoskertet, ápoljátok, vigyázzatok rá! Jó példátokat mások is átveszik, és boldogabb lesz körülöttetek a világ!

A megmaradásunkért folytatott ezredéves küzdelmeink el nem hervadó emléke adjon erőt méltó unokáknak, hogy szívdobbanásaink, anyanyelvünk megőrződjön a világ végezetéig!

MEGJELENT: 2003. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Kettős öröm, lelkipurdalás nélkül

Amikor Zsiga késő délután a hivatalából hazatérőn belépett az egykor írséglakásoknak épített nyolclakásos, málló vakolatú földszintes ház rozszant kapuján, a leánderes udvaron labdázó, futkározó gyerekek, egy zsemleszínű tacsó élénk kíséretében, lelkendezve rohantak hozzá s újságolták a nagy hírt:

– Zsiga, Zsiga! Kádár elvtárs elintézte, megjött a kiutalás! Mindenki kapott új lakást! Lehet költözni. Anyukám már meg is kezdte a csomagolást!

– Igaz a jó hír! Végre költözhetünk! – állították meg Zsigát a hazaérkezőket izgatottan leső felnőttek! – Mindenki akkora méretű lakást kapott, amekkora megilleti! Mi magasföldszintit, Pali bácsiék második emeletit, a Katiék a nyolcadikra mennek! ... Magának köszönhetjük, csak jó volt egy kis protekció!

Zsiga kitörő örömmel nyugtázta a jó hírt:

– Éppen ma...! Ez aztán a pompás születésnap ajándék! Ugyanis a mai napon születtem, éppen negyedszázada!

– Akkor e napot ma mindnyájan megünnepeljük! – ölelte át Zsigát a víg kedélyű, őszülő halántékú, ezermester Lajos. – Van egy kis dugi demizsonom! – Oda szólt a többiekhez, az ajtóknál ácsorgó, üldögélő lakótársakhoz, is: – Vacsorázzatok meg, aztán irány hozzánk! Zsuzsikám! – szólt a kedves mosolyú, gömbölyded feleségéhez:

– Csinálj helyet, sok jó ember elfér kis helyen is! Hozzatok széket, sámlit! – szólt a többiekhez!

* * *

Ez évben az október eleje igazi, kellemes, meleg vénasszonyok nyarát hozta el az örvendezőknak, estefelé azonban az ősz előre küldte zord, hűvös lehelletét, jól esett a meleg kendő, a mellény a hátaknak. Lajoséknál egymás mellé szorultak a díványon ülők, felvillanyozta őket egymás közelsége, jókat nevetgéltek egymás térfogatán. A vidámság fokozódott, amikor a négy házaspár után egy, a gyermekeit egyedül nevelő harmincas nő, és egy idős nyugdíjas asszony is beszerénykedett közéjük.

Előkerültek a vendégnek tartogatott, vagy a férj elől dugdosott boros, pálinkás palackok, a félig telt demizsonok, iddogáltak, vicceket meséltek, jót nevettek ezeken, és újra meg újra koccintottak:

– Isten éltesen barátom!, szomszédasszony!, szomszéduram! Zsiga, téged is, te negyedszázados, ifjú apa! Magát is Natália! Sok boldogságot mindkettőjüknek, azaz a kis trónörökösrel együtt mindhármuknak! –

Nati, Zsiga felesége amikor meghallotta az urától az ünneplésre való meghívást, távol akart maradni. Most fintorogva csak bejött, nem örült a férje intelmének, hogy neki is illik itt lennie, legalább néhány percig. Azért most a vállkendője alól előhúzta a nemrégiben Zsigától elkobzott vodkás üveget és az asztalra tette. Odasúgta a férjének: – Ne emlegessenek téged úgy, mint potyalesőt! – Aztán tört magyarságával köszöntötte a társaságot:

– Lenni mind nagyon boldog, az új lakás! –

Az egyik fiatal férfi gitárt pengetett, ne ezt!, intették le, hanem azt, hogy: „Egy forintnak ötven a fele, egye meg a fészkes fekete fene, nem lehet az ember fából, ki kell rúgni a hámfából!” A gondokat feledni vágyó vidám, italtól bátorodott, a dallamától el-el csámborgó

közös éneklés, az egymás vállán átbeszélő együtt örülés, a jó barátság gesztusokban is megnyilvánuló lendülete olyannak tűnt, mintha minden jelenlevő nagyon kedvelné egymást, jól érzik egymás között magukat. Nati tudta, érezte, ez őreájuk vonatkoztatva így, nem igaz! Anyanyelvén odasúgta a férjének:

– Megnézem a fiúkat, és megágyazok. Késő van, készülődj, köszönj el!

A hangulat, magasba csapott:

– Ne menjen el fiatalasszony! Megtáncoltatom, bár, csak helyben topogva! Azt énekeljétek, hogy „ég a kunyhó, ropog a nád, szorítsd hozzám ezt a barnát...”

Nati néhány perc múlva riadtan szaladt vissza:

– Jönni! Gyorsan! Úgy nézni ki, az öregasszony ...! Mintha hirtelen jeges huzat söpört volna végig a vigadozók között a szobán, vagy a gitáron elpattant volna egy húr, az éneklés félbeszakadt, döbbszent csend ereszkedett közéjük. Ekkor Zsiga részegülten, örömittasan ujjongva felrikkantott:

– Hu-hú-ju-juj! Teljesült ma a két legfőbb kívánságom! A kiutalás, és ... Ekkora öröm ért! Látjátok, van Isten, van Isten!...

A többiek némán meredtek rá, majd egymással összenézve lassan elfordultak tőle. A legutóbb érkezett idős asszony feleszmélve, mély sóhajtással törte meg a csendet:

– Van Sátán is! Annak a kívánsága is teljesült!

Az előbbi vigadozók, mint a menekülők, a lakásból ki, a ház öreg udvarára tódultak. A vendéglátó család öreg kutyája a lakásbejáratuk lépcsője előtt nyugtalan, elnyújtott vonításba, a másik lakásban a tacsó is éles ugatásba kezdett. Az udvart megvilágító árva villanyégő kísérteties fényt vetett a vendéglátó lakásból kilépőkre. A közeli templomtorony ég felé törő sötét árnyéka úgy magasodott most az alacsony háztetők fölé, mintha a fentről várt áldás megtagadásának néma jelképe lenne.

Zsiga, amikor Nati a hírrel előbb visszafutott, és Ő, örömeiben elrikkantotta magát, a vigadozásból elnémulok rosszálló, sőt megvető tekintetét érezte magán! Enyhe restelkedés-érzés suhant át bensőjén, de elhessegette. Ő, úgy érzi, joga volt ma ünnepelni, és a hirtelen kitörő őszinte örömét is oka volt kinyilvánítania!

Nati férjébe karolva hirtelen megtorpant:

– Ne menjünk be! Menni vissza a szomszédba! Félek! Barátságtalan epés hang szólalt meg válaszként a sötétből, oldalirányból.

– Félni, csak az Istent félheti! Isten malmai lassan őrölnek, de biztosan!

* * *

Úgy hangzott ennek az asszonynak a Nati által csak vén „kuruzslónak” nevezett néninek a szava, mint valamiféle fenyegetés, vagy jóslás! – Morfondírozott magában Zsiga, amikor nagy sokára elcsendesedett körülöttük a ház, és ő visszaérkezett a telefonálásból. Végignyújtózott az egyetlen szoba öreg priccsén, bosszankodva forgolódott, nem jött álom a szemére! Natit nagy nehezen sikerült lecsillapítania, a sötétben hallatszik az egyenletes lélegzése, és a fiának is a szuszogása, aki néha cuppog is álmában. – Klassz kis kölyök! Az enyém! – gondolta büszkén.

– Hamarosan hajnalodik, rengeteg dolgom lesz ma! –, jut eszébe, intézkednem kell a temetésről! Sajnálja önmagát. A visszaidézett célzásokból, tekintetekből rájött, megromlott körülöttük a légkör. Elhessegette a gondolatait. Nekik aztán nem számítanak itt ezek a lakók, és a véleményük sem!

– Amilyen gyorsan csak lehet csomagolunk, megpattanunk innen! Végre van saját és új lakásunk! Ez mindennél fontosabb, és így utólag végig gondolva, meglepően gyorsan ment a kiutalás. Végre megszabadulunk a lebontásra ítélt házból, e kényszerállapotból.

Múltjának eseményei tolnak agya filmvásznára.

Az egyetemi éveire és az azt megelőző időszakra emlékezik, visszapergetve az időt, majd mintha gyors lejátszásba állított filmszalagot nézne, látja önmagát úgy tekintve, mintha nem is vele, valaki idegennel történtek volna az események.

Kitűnő középiskolai tanulmányi eredménye alapján, Sashegyen, az Istenhegyi úton lévő OLEG KOSEVOJ Szovjet ösztöndíjas Kollégiumban szakérettségizett.

Egyetemi évei a Szovjetunióban, mohó kíváncsiság minden iránt, összehasonlítás, ismerkedés Leningráddal, a körülményekkel, az emberekkel. Az évfolyamtársak jelentős része vele együtt más országból, volt, aki más világrészből érkezett. Az előadások, a szemináriumok, könyvtár, menzai vacsora után belevetik magukat a szabadidő mennél szórakoztatóbb eltöltésébe, tanárok, lányok kritizálásába, együttjárás, szerelemféle, aztán gyors szakítás. Társasággal italozás a barátság erősítéséért, az első évben a kínzó honvágy csillapításáért, aztán a lányokban való csalódás önvigasztalásáért. Az ital olcsó, az ösztöndíjból megengedhette magának, sőt, műszaki ajándékokra is telt amelyekkel otthon, minden nyári szünidőben az anyja és az öccse dicsekedett az ismerősöknek. Itt a Kollégiumban többnyire a fiúk hívták meg egy-egy „kan-murira” mert mindig igyekezett jópofáskodni, feldobta a hangulatot, szerették őt. Jóképű, szőke, kékszemű, arányos termetű, mozgékony srácként a lányokkal való élcelődésével „közönségsikert” aratott. Mindezek mellett céltudatos, már utolsó éves, főként a nyelvtudások megszerzésére hajt, mert Ő, nem lesz akárki! Utazgatni, tárgyalni fog a világban, mind feljebb lép majd az egzisztenciája lépcsőin! Csak ne lenne időnként annyira magányos!

Anyjától jönnek a levelek, csomagok is, aztán múlt év novemberben beállított Ő maga is. Anyja közelében itt is, csakúgy, mint otthon a nyári szünetben újra kisfiúnak érzi magát, talán azért, mert az anyuka folyton egzecírozza Őt, pergőn, parancsolón:

– Hogy nézel ki? Nyakadba lóg a hajad, vágasd le! Pecsétes a nadrágod! Hogy tudsz ennyire rendetlen lenni?! Mi az. a sok üveg az asztalod alatt, mindegyiknek van az alján?! Önts anyádnak is! Még egyszer, ne sajnáld! Mi van a csajokkal? Nehogy innen hozz haza egyet?!

Nem meri elárulni az anyjának, van egy Madonna-arcú, barna hajú, és szemű a harmadévesek között, akinek ő láthatóan nagyon tetszik. Anyja hazautazása után hamarosan úgy érezték, az amit egymás iránt éreznek igazi, kölcsönös, boldog szerelem! Megkérdezte Natitól:

– Az utolsó vizsgáim, az olajmérnöki diplomám átvétele után hazamegyek! Leszel a feleségem?

– Veled megyek, ha kell a világ végére is! Hamar megtanulok magyarul! Még van itt egy évem, befejezem a tanulmányomat!

– Attól még lehetsz a feleségem!

Natália szépsége, pergő nyelve, huncutkodó kedélye, a fiúk szívét sorra megdobogtatta, ő egyiküket sem vette komolyan, megmaradt velük jó havernak.

Zsiga iránt másként érzett. Amikor Zsiga hazautazott, jöttek-mentek a hűséget bizonygató szerelmes levelek. Végre Nati is kezébe vehette a gázmérnöki diplomáját. A Keleti pályaudvaron egymástól elszakadni nem tudó boldog ölelkezésben forrtak össze.

Este kitört a botrány. Zsiga kikérte magának – ki tudná számon tartani az egy év óta már hányadszor! –, hogy Anyja ingerülten le k....zta Natit, mindig is csak ágyasnak tekintette! Amióta a lány megérkezett Budapestre, anyja körül szikrázó elektromossággal telt meg a légkör, dúlt-fúlt, csapkodta a két szoba hallos lakása ajtóit, a konyhában lábasostól, csörömpölve tette eléjük az ételt.

– Utoljára kérdezem Anyám! Holnap eljössz az esküvőnkre?

– Soha! Rád csimpaszkodott ez a k...., cafrika, azért, hogy megszabaduljon a putris szülői környezete, a szülei, kiskorú testvérei eltartása, segítése elől! Mind ezt csinálja! Elmenekült az otthoni nyomor elől! Nem tűröm! Az én rekamiémon nem fogtok henteregni!

Nem szívok vele egy levegőt! Tűnjetek el az én otthonomból!

Nati nem érti anyós jelöltje szavait, de amióta itt lakik nála, az anya villogó tekintetéből érzi, Zsiga óvatos tolmácsolásából megérti, ő a céltábla, miatta van minden düh, gyűlölség. Könnyek buggyannak elő a szemeiből, és a tekintetében mindent felperzselőn izzani kezdenek a viszontgyűlölség lángjai.

* * *

A kerületi Anyakönyvvezető előtt négyen álltak, a jegyespár Zsiga és Nati, és a házasságkötésük tanúi, Gyuri és Tamara, ugyancsak vegyes, magyar-orosz nemzetiségű házaspár. A két fiatalember az egyetemen látásból ismerte egymást. Zsiga megörült, amikor Nati elmesélte, a barátnője ide jött férjhez, éppen Gyuri a férje, a Külügyben dolgoznak mindketten. Szívesen vállalták az esküvői tanúskodást.

Gyuri várakozón, rosszállóan körülnézve kérdezte Zsigát:

– A szüleid nem jöttek el az esküvőtökre?

– Anyám nem szereti Natit, dühöng amiért nem azt vettem el feleségül akit Ő szívesen fogadott volna menyének. – Sajnos, anyám kibírhatatlan tud lenni, azóta még nehezebb elviselni, amióta az Apámat követő második férje megugrott Tőle, ott hagyta őt egy fiatalabb, menő nő kedvéért.

Öcsém is gyakran ideges anyánktól.

Anyánk pedantériája, szorgalma, vasakarata, testvéreit, rokonait mindig elkápráztatta! Kenyérkereső foglalkozása mellett példásan ellátott mindnyájunkat, kishercegként öltöztetett bennünket, fiait.

– Az édesapád sem jött el az esküvőtökre!

– Apánkat nagyon megviselte anyánk hűtlensége. Neki sem sikerült a második házassága sem. Most a harmadik feleséggel él. Úgy ítélem, apám jobb sorsot érdemelt volna! Nem jöttek az esküvőnkre, Manyi talán tartott attól, hogy összefut anyámmal. Apám még ma is jóképű, józan életű, mostoha életkörülményei ellenére is életvidám, dalszerető, művészlélek. Állandóan a lexikonokat bújja, önszorgalomból festőművész.

* * *

– Kösz Gyuri, hogy meghúzzhatjuk magunkat nálatok, és a szanálási ötlet jó tanácsod is. Azt hittem amikor nekiszaladtunk az éjszakának, hogy az utcákon kóborolva nászéjszakázunk! A kerületi lakásosztályokat végig telefonálva megtudtam, hol, melyik kerületben szanálnak

leghamarabb. Ma megkötöttem az eltartási szerződést, holnap már költözünk! Képzeld!, az Olga nevű öregasszony Nati honfitársnője, hetven év körüli, özvegy, gyermekük nem született, valami balesete miatt eléggé lerobbant.

– Akkor ápolásra szorul! Vállaljátok? És a lakása?

– A lakása?, nem számít! A jövő hónapban, márciusban már költözhetünk a kész új házba, már azt is tudom, a miénk három szobás étkezős lesz, távfűtéses! Addig meg csak kibírjuk ha muszáj... az ápolást is! Csak adná az Isten, hogy az öregasszony mielőbb, feldobja a talpát! Ne kelljen vinnünk magunkkal az új lakásba!

Gyuri összehúzta a szemöldökét, Zsigához hajolt:

– Erre azt mondanák az istenfélők, akik csak titokban járhatnak templomba, vigyázz! Lesznek majd, akik a te halálodat is várják valamikor!

* * *

Zsiga most, amikor a visszaemlékezéseiben idáig jutott, bosszankodva gondolt Gyuri véleményére. Jó srác, rendes volt, hogy eszébe juttatta, hogy szanálás alatt levő városrészben nézzen körül. Egymás után emelkednek a tízemeletes panelok, azt a házat is amelyben az öregasszony él, akit eltartásra vállaltam hamarosan buldózerezik, minden család új, modern lakásba költözhet! De mikor, mikor lesz már vége ennek a mi állapotunknak! Már hét hónap is elmúlt, hogy ide költöztek és mindennap várják, hogy megszabaduljanak ebből a nyomortanyából, és ők az öregasszonytól is! – Érthető, hogy türelmetlenek vagyunk! Gyuri pont az esküvőnkön mondta – töprengett Zsiga –, hogy az én halálomat is várni fogják valakik, valamikor! Mi az, hogy várni fogják? Kik várják majd az én halálomat? Hol van az még! Megkülönböztetve is, a feleségem szeret engem... Nati mindent, a szüleit is elhagyta értem! Tényleg, az ő szüleit öregekké lesz-e aki majd vigyázza? Apropos! Az én anyámat – ha megöregszik, mint ez a mi eltartottunk, ez az Olga – ki ápolja majd annak idején? A sógornóm, az öcsém felesége a Pintyőnek becézett Judit, nem fogja törni magát érte az biztos!, hiszen kölcsönösen utálják egymást! Ő, a saját édesapjához sem hívott orvost, hagyta, hogy a második szívinfarktus 60 évesen elvigye!

– Bírtam az öreget, jó fej volt, békés, szolid, fegyelmezett, nyugdíjasként a gyerekeknek szolfézsórákat adott.

* * *

Nati sohasem fogja megbocsátani anyámnak, hogy az esküvőnk napján kizavart bennünket az éjszakába. Amióta itt lakunk az öregasszonynál, fokozódott Natinak az anyám iránti gyűlölete!

– A rusnya állat, a vén k...a, be ne tegye a lábát a mi otthonunkba! – mondogatja. Lehet, hogy csak a körülménye miatt ingerült ennyire? Igazából hálás lehetne anyámnak! Ha nincs Gyuri és az ötlete, nála kényszerültünk volna lakni! Évekbe telne, hogy új lakáshoz jussunk! Együtt, vele lakva Nati várhatta volna az anyám halálát, úgy, mint mi ezt az Olgáét, aki betegen is szolid, csendes volt! Sajnos, itt a szomszédok látták, hogy a feleségem nem éppen etikusan bánt Vele, sőt! Zsiga egy pillanatra megállt múltat idéző gondolataiban, alvó nejére, és kislányára figyelt, majd tovább tolultak agyában a keserű gondolatok.

Apám mesélte az ide költözésünk után, amikor meglátogatott bennünket, a szomszédnők bizalmasan elpanaszolták neki, hogy éhezettük az Olgát! Apám így mondta, „Olga néni!”

– Mi a fenének állt szóba apám a mi szomszédainkkal?!

Azt mondták még: – idézte apám – „a fiatalasszony reggel itt hagyja a néni, de nem készít részére ennivalót. Ők, a szomszédok visznek be ezt, azt, még meleg vizet is. A Nati ha

elmegy, lecsapja a villanyórát. – Gondoltak arra, hogy feljelentenek benneteket!” – Apám, mélységesen felháborodva, haragosan, ingerülten tört ki magából: A ti gyermekeitek úgy bánnak majd veletek egykor, amilyen példát ti, mutattatok!

Amikor Natinak elmondtam apám véleményét – vezette tovább a gondolatait Zsiga – Nati elkezdett velem magyarul kiabálni.

– Nekem nem papolni az apád! Majd én hagyni, hogy vén múmia égve felejteni rezsót! Felgyulladni minden! – Dühösen felkacagott. Fel akarni jelenteni minket?! – Jelenteni aki akar! Én nem lenni ápolónő, én reggel menni dolgozni! Mi a szobát elválasztani szekrénnel, ő, maradni magának ő részében. Az ablak a mi részben lenni jó, hogy lehet nyitva hagyni! Olyan bűdös, mint lenni görény! Hányingerem lenni tőle! Az apád három számú felesége a Manyi is pofázni velem a múltkor!

– Beállíthatnád a lavórba a nénit, legalább egy héten egyszer lecsutakolhatnád! Tiszta hálót inget adhatnál rá, ki lehetne mosni az ágyneműjét! Felmoshatnád az ő részén is a padlót!

Natit, Zsiga még nem látta ennyire dühösnek:

– Elegem lenni rokonaid! Ide jönni, pletykálni! Menjenek a p..... a!

Mindent én csinálni! Te, te, mit csinálni itthon?! Én itt lenni terhesen! Én nem lenni takarító-nő, meg ápolónő! Te vállalni öregasszony! – Kivörösödve átváltott az anyanyelvére, így jobban pergett a nyelve:

– Hazafelé jövet bevásárolok, cipekedek, főzök, mosogatok! Te mit csinálni itthon? Naponta dumálsz, iszogatsz a szomszédokkal, eléd rakom az ételt, aztán bújod a könyveidet! Ma kicsit előbb értem haza, megint itt találtam a vén kuruzslót, azt a vénasszonyt a saroklakásból, pusmogtak a múmiával! Kérdeztem tőle magyarul:

– Mit keresni maga megint itt?! Én megmondani, hagyni öregasszony békibe! Erre elkezdni velem pörölni, hogy mi nem törődni néniel, én lenni szívtelen! Én visszakapni sorstól! Egész ház tanú, ők megmondják szociális nővér! Így merni velem pofázás! Felizgatni magam, hasamban a gyerekeknek ez lenni rossz!

Mindennapjaik filmszerű történései Zsiga lelki szemei előtt ma éjjel úgy peregtek, mint egy homokóra szemcséi. Kissé csodálkozott önmagán, ma nem álmos! Megszokta az italt, a hivatalában is a reprezentációs italokból iszogatnak kínáláskor, itthon is adódott koccintgatás, – ma különösen! – az italtól általában felélénkült, de ha lefeküdt, percek alatt elaludt. Ma pedig mennyire élénk!

* * *

A közelmúlt családi eseményeit újra átéli. A legörömtelibb és egyben a leggondterheltebb történet a fia születése volt. Nati könnyen szült, csak a gond volt nagy! A szekrényekkel megosztott szűk kis fél szoba részükben hol helyezték el a gyerekágyat, hol fürdetnek? Gondolatai augusztus közepét, szeptember elejét idézik. Hűvösek lettek az éjszakák, a fürdetéshez fűteni kell, és még mindig nem jön értesítés, késik a ház műszaki átadása!

Nincs más választása, Olgát, az öregasszonyt ki kell ágyaznia a tákolt előtérbe! Rossz bőrben van, felkelni már alig tud, csak addig tud mozdulni míg a vödörben elvégzi a dolgát, aztán kimerülten visszafekszik. – Míg Nati a kórházban szülni volt, helyet csináltam az előtérben Olga éppen, hogy elférő rozoga ágyának, és a fél szoba részéből ide a beüvegezett verandára hurcoltam a sivalkodó, tiltakozó öregasszonyt! Fűteni persze itt nem lehet, átfúj a szél az egész tákolmányon! – Az ínséglakóház közös vízcsapja az udvaron. – A vízcsapot is panaszták a szomszédok apámnak!, – jutott eszébe most Zsigának: A fiatalasszony – idézte apám –, éjjel mosogat! Naponta este tíz óra után kivonul hokedlistól az edényeivel az udvarra a

vízcsaphoz, és még éjfél körül is csörömpöl! Nem tudunk tőle aludni! Idegtépő az érzéketlensége! – Valamennyien szenvedünk tőle!

– Neveld meg a feleséged! – ajánlotta szigorúan az apám.

Olga élete történetéről alig tudott valamit Zsiga, nem ért rá odafigyelni amikor a sorsáról mesélt. Nem is érdekelte! Most is elűzte Olga körüli gondolatait.

Mosolyt csalt az arcára a visszaidézett kép, amikor az Édesapja eljött unokánézőbe a legújabb, a harmadik feleségével, Manyival.

Celofánba kötött nagy csokor virággal, egy üveg pezsgővel, csokoládé bonbonnal érkeztek az újszülöttet köszönteni. A szomszédok az udvaron üldögéltek. Az ablakpárkányokon, az előterek oszlopain felakasztott muskátlik piroslottak, a leomló futónövények zöldelltek. A vasárnapi vendégeket barátsággal köszöntötték az éppen kint levő szomszédok.

– Látod Apám! Szép fiú az unokád! Szép, barna legény, olyan, mint az anyja! – Huncutul kacintott az apjára. – Kettőnkre, szőkékre csak deréktól lefelé hasonlít! Erős kis srác! Meglátjátok, bajnok lesz belőle! Mosolyogtak az ifjú apa lelkesedésén.

Zsiga a szomszéd gyerekek segítségével székeket, asztalkát hozott az udvarra, és a tálcára rakott poharakat egyensúlyozta. Apja sorra üdvözölte a már ismert lakókat.

– Tudják már mikor költöznek?

– Sajnos, még mindig semmi hír! Már szeptember közepe!

A gyerek sírni kezdett. Nati kibontotta, tiszta pelenkát készített alá, de a pici csak sírt. Nati ráförmedt:

– Hagyni abba, röktön! Nem hagyni abba? Nesze! Nesze! – Csattogóan, jól rápacsolt a csöppség meztelen kis popsijára, kipirosodott a tenyere nyoma.

– Láthatóan nem kényezteted majd el – jegyezte meg Manyi, a boldog Nagypapa pedig rosszalló tekintettel elfordult.

– Éhes lehet, vagy fáj a kis hasa...!

Zsiga apjára nézve, eszküzálta a felesége tettét: csalódott a feleségem, kislányt várt, és fia lett!

Manyi a verandára ágyazott Olgához lépett.

– Hallottam, balesete volt a néninek.

Az idős asszony a részvétes tekintettől felbátorodva remegő, elakadó hangon válaszolt.

– Már több mint egy éve, hogy télen elestem. Kicsi a nyugdíjam, teccik tudni, hogy van ez, kisgyerekekre vigyáztam, vittem sétálni, ő csúszkált, utánakaptam, én estem el. A gerincemet megoperálták, szépen kezdtem járkálni, most meg..., nem tudok már csinálni semmit. Mindig olyan dolgos, szorgalmas voltam, szerettem ha tiszta mindenem. Mióta itt vannak, erőtlenn lettem! – Beesett szemüregéből fájdalmas, könnyes tekintet nézett vissza Manyira. A hangja lehalkult, keserűn suttozta:

– Ellopták a szobámat! Erőszakkal kizártak ide! Éheztenek, fázom, nem törődnek velem! – Elakadva folytatta:

– Mások is akartak eltartásba venni engem, de én Őket, a vidám fiatalokat, szeretett hazámból honfitársnőmet, és férjét választottam, merthogy kisbabát várt – intett arra felé, ahol Nati tartózkodott.

– Nagyon szerettem a gyerekeket, amikor a szegény jó uram meghalt, azért lettem dadus! Azt reméltem... – a néniből kitört a sírás, pötyögötte a szavakat. – Azt hittem nekem is lesz; fogadott unokám. Nem ezt vártam tőlük! Becsaptak! Nem tudhatják, mire öregszenek! Nem lesz áldás az új lakásukon! Nélkülem nem kaptak volna lakást! A kezükbe tettem az életem, elpusztítanak! –

Nagy sebesen Nati jelent meg, a férfiakat máskor oly elbűvölő tekintete most szikrákat szórt. Ráförmedt Manyira:

– Gyere ki a levegőre! Itt hűvös van!

– Miket beszélni Te, nénivel?!

* * *

Zsiga egy pillanatra alvó családjára figyelt. A pici Zsiga és Nati egyenletesen lélegzenek.

– Az én házasságom boldog, szép lesz! Nati néha ideges, de engem szeret, szeret! Berendezzük az új lakást, aztán utazgatunk. Beutazzuk a világot...! „Hegyek között, völgyek között zakatol a vonat, én a legszebb lányok közül téged választalak. Egy a jelszónk, tartós béke, állj közénk és harcolj érte!” Mi fiatalok összekapaszkodva énekeltük, és körtáncban táncoltuk, a szöveget és a dallamot ismételve. Hegyek... völgyek... zakatol... zaka... zaka... tol... Nati! nem vonaton ülünk, mi léghajóban repülünk! Zsiga körülnéz a tájon, Nati csilingelőn kacag... Milyen kicsinyek fentről a házak, mintha vonalzóval húzták volna, olyan egyenesek a fehérítő utak! Egyre magasabban vagyunk, mintha csak lebegnénk! Gyönyörű fentről a táj, nézd, ott a tenger! Az én gyönyörű kis asszonykám a vállamra hajtja a fejét, repdes a haja a szélben! Olyan most, mintha nászúton lennénk! Felettük sötét felhők tornyosulnak, vihar közelít. Távolról az ég morajlik.

Natinak sötétebb volt a haja színe, mikor szökítette be a haját? – Fordulj csak felém! Szép, formás arc, ragyogó tekintet, de ez nem Nati! Ki vagy?, kiabál hozzá, de olyan erősen zúg a szél, és a gázláng, hogy a nyitott kosárban nem hallja a választ. Egyre sebesebben repülnek oldalirányban, és felfelé. Lent eltűntek a házak, majd teljes sötétség borul rájuk. – Erősödik a vihar, nem tudom kormányozni a léghajót!, döbben a felismerésre Zsiga, és kiáltva szól: – szorítsd a kötelet, dobálódunk! Alattunk nem látni semmit, lehet, hogy tenger felett repülünk? – Cikcakkban lila fények cikáznak. Egyre közelebről hallik a menydörgés, – jaj!, csak belénk ne csapjon a villám! – Magához szorította a kétségbeesett nőt, aki szorosan hozzábújt. – Ne félj! –, csitítgatta Zsiga, majd megcsókolta a félelemtől remegő nő arcát. – Melletted így is jó, szeretlek! – kiabálta vissza a nő, és átkarolta a fiú nyakát olyan szorosan, hogy annak tágítania kellett az inge gallérját. Zsiga száját kereste a lány, hosszan összeforrtak, majd eltolta magától a nőt. – Ki vagy? – kiabálta Zsiga a cibáló szélben. Hogy hívnak? – Olga vagyok! – válaszolt az ismeretlen szép, fiatal nő, meleg, kedves hangon. – Hadd bújjak hozzád, fázom! Ölelj, szoríts! Melletted nem félek! – Amint ölelte, szorította Zsigát, fokozódott a férfiban a gerjedelem. Hirtelen összerándult a gyomra, bedugult a füle, mint amikor repülőgépen utazva a gép hirtelen a légtérben ejtődik. Ez az ejtődés nem szűnt meg, sőt, fokozódott a zuhanás sebessége. A lány felzokogott, – zuhanunk, meghalunk! –, sikította. A felettük fel-fel világló léggömb körvonala egyre kisebbre zsugorodott, a belőle szökő gáz süvítő hangja a tomboló vihar zúgásán áttört. Zsiga pánikba esett. – Én nem halhatok meg, nekem fel kell nevelnem a kisfiamat! – Tudod, élsportolónak, futóbajnoknak nevelem, és lesz még egy fiam is! Kapaszkodj! Nem látom mi van alattunk! – Hirtelen robajos gázláng csapott az ég felé, Zsigának majdnem elakadt a lélegzete – felrobbanunk! – A lány szorosan hozzábújt és szipogott: – meghalunk! Pedig milyen jó lehetett volna veled...! – A gömb felettük egyre kisebbdedet, olyan érzés volt, most a szél sodorja őket, majd hirtelen rántódott a tartókötel, a gázláng visszahúzódott, himbálózta. – Valamin fennakadtunk! – Zsiga kihajolt,

próbálta betájolni magukat. Körülöttük különböző magasságú háztetők sötét árnyai, világító villanylámpa – füzérek sorjázta az utak mentén. – Lógunk a levegőben!, valami fenntart! Ez a mi templomunk tornya! Köröttük riadt denevérek repdesnek! – ismeri fel a madarakat Zsiga. A gázláng, riasztó süvítéssel tört ismét az ég felé, magához rántotta a lányt, próbálta felállítani. Felkiáltott: – Az előbb nem ilyen voltál, ki vagy?, ne őrjíts meg! – Kuszált, ritkás, ősz haj keretezte, halálsápadt, beesett, leejtett szájú arc meredt rá a derengő reggeli fényben. – Olga néni vagyok –, hörögte elhalón. – Láthattad, milyen szép, fiatal voltam én is. Megkívántál, tudtál volna szeretni...! Te is, ti is megöregedtek, az élet nagyon hamar elszáll...! Veletek maradok, kísérteni foglak benneteket!...Nem lesz boldog a házasságod! Nem lehetett érteni, hogy mit mondott még. Zsiga hirtelen felriadt. Kintről éles kopogás, hangok hallatszottak. Az ő ajtójukon, ablakukon zörgettek.

A kisgyerek felsírt, Nati ijedten gyújtott villanyt, ráförmedt Zsigára:

– Ébredj! Nyiss ajtót!

Zsiga arcán, az álma hatásaként a döbbenet úgy simult el, mint hullámverés után a fodrozódó, csillapuló víztükr. Megkönnyebbült sóhaj tört elő belőle.

– De jó, hogy felébresztettek, hogy megérkeztek. Rosszat álmodtam. – Kiszólt a bejárat felé – Megyek már! Ki az?

– A Temetkezési Vállalattól jöttünk. Halottszállítók vagyunk!

– A kártyavető nő igazat mondott! Csakhogy viszik! – tört ki az öröm Natiból. Zsiga odasúgta a feleségének:

– Teljesült mindkét kívánságunk! Gyönyörű új lakásunk van, és a legfőbb, nem kell magunkkal vinnünk az Öregasszonyt! Kezdhetünk csomagolni!

* * *

1990.

Megjelenés alatt.

IV.
HÁLÁS KÖSZÖNETEM A MEGMENTŐIMNEK!

A hamvadó parázs és az emlék melenget!

Mindvégig éltetett a remény, hogy megörvendeztettem drága jó Szüleimet nagyon várt, és remélt kis unokákkal.

A SORS azonban másképp akarta!

Ötvenedik életévemben 1974-ben a saját gyermekem utáni vágyam örökre lezárult. Egészséges alkatom, váratlanul életveszélybe került:

Dr. JÁNOSSY TIBOR szülész-nőgyógyász Főorvos úr (Bp. XII., Szt. János Kórház) hivatástudatát erősítette a sugallás: „LEGFŐBB ÉRTÉK AZ EMBER!”. Komolyan vette az örök tanítást: „ÉSZ, SZÍV, KÉZ, EGYÜTT DOLGOZZÉK!”.

ÁLDOTT LEGYEN TUDÁSA, JÓSÁGA, EMBERSZERETETE, JÓ PÉLDÁT MUTATÓ EMLÉKE!

2009.

Megjelenés alatt

Minden hivatása magaslatán élő sebészorvosnak

Emlékül hálás köszönetem

Dr. VÁMOSI-NAGY ISTVÁN

onkológus-sebész Főorvos úrnak!

(Budapest, 1999. augusztus 26.)

A sebészorvos

A számtalan

ELÉTERÍTETT LÉLEGZŐÉRT,

a mindig EGY hanyatló, hunyódó

EMBERÉRT

önmagát áldozni kész elszánással,

szent lángolással,

gigászi hittel,

röntgenszemű biztonsággal

naponta vonul hadba

éles szikét ragadva,

HARCOL A MEGMENTÉSÉRT,

a regimentnyi veszendő ÉLETÉRT

a SEBÉSZORVOS!

A terített „HOZOTT EMBERANYAG”

segít, ÉLNI VÁGY!

A támadó ellenség,

az elszánt, könyörtelen,

alattomos HALÁL

a harcot feladja,

sunyin meghátrál!

A GYŐZTES ÉLETMENTŐK:

SZAKORVOSOK, SEGÍTŐ

küzdőtársak ANGYALCSAPATA

fejét MÉLTÓN ÖVEZI

láthatatlan, elévülhetetlen

DICSŐSÉG GLÓRIA!

MEGJELENT: 2000. ALTERRA Svájci-Magyar Kiadó, ANTOLÓGIA

2000. URANUSZ Kiadó KLÁRIS ANTOLÓGIA

2007. URANUSZ Kiadó KLÁRIS ANTOLÓGIA

Köszönet

Dr. BIRÓ ZSOLT Ph. D. egyetemi docens profilvezető Főorvos úrnak
és SZEMVILÁGMENTŐ CSAPATÁNAK,
MINDEN SZEMÉSZORVOSNAK! (2007.)

Örömszerzőnek születtek,
tudásukért megküzdöttek,
a nemes élethivatást
szívjósággal, áldozattal,
hittel, serényen vállalják,
mint ÓRANGYALOK VIGYÁZZÁK
féltett kincsünk, lelkünk tükrét,
szemünk épségét, világát.

Istenünkhöz fohászkodunk:
vezesse GYÓGYÍTÓNK áldott kezét,
tűnjön homály, újra lássunk,
TÁGULJON A LÁTÓHATÁR,
ölelhessük a láthatót,
a végtelent, a sok csodát!
Míg élek, hálásan köszöntöm
ÖNT, ÖNÖKET, a SZEMFÉNYMENTŐKET!
Bár csak megvalósulhatna:
vesszen a sötétség hatalma,
nyíljon fel a világ szeme
a szépre, jóra, igazra!

MEGJELENT: 2007. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

Tiszteletteljes köszönetem

TÖBBSZÖRÖS ÉLETMENTŐMNEK,
Dr. GRANDTNER GÁBOR Főorvos úrnak,
Háziorvosunknak! (2007.)

Könnyedén vesszük az akadályt,
míg testünk, lelkünk rugalmas, ép,
ám váratlanul, jaj!, itt-ott belül valami fáj,
duzzadt, ég, hideg ráz, lever a láz,
fáraszt a mozgás, oda a tettvágy!
Orvosunknak feladjuk a rejtvényt,
aggódva kérdezgetjük, Doktor úr, kérem
találja ki, mi okozza nálam a lesújtó galibát?

A betegével együttérzőn, jó Háziorvosunk
kérdezget, hallgatja légzésünket, szívünk ritmusát,
billentyűzi monitorát, képernyőn olvassa
testünk régebbi és újabb adatsorát.
Fontolgat, dönt, és ír vizsgálatra beutalót,
gyógyításunkra medicinát.
Hippokratészi esküjükhöz hűen
ORVOSAINK MIND vigyázzák gyertyafény-életünket!

Európa országútján elindultunk,
mindnyájunkon múlik, meddig, mire jutunk!
A hazai félévszázados felhalmozott
orvosi tudás, jó szándék, tapasztalás
segíti a mélypontról a pozitív elmozdulást!

SZÜKSÉGES a megújuló
egészségőrző összefogás, körülöttünk
kiszélesedett, felbolydult a világ!
Az egyének sorsa gondbugyrokkaal terhes,
magunk és utódaink érdekében
sürgetőn, akarni és tenni kell, mert
az életünk egyszeri és véges!

A megtartó tanítás:
ÉP TEST, ÉP LÉLEK!,
ennek törekvése éltet!
Új közösséghez tartozó NEMZETÜNK
ÍGY LEHET, LESZ ÉLETKÉPES!

GRANDTNER doktor úr
lelkiismeretes, jó példamutatása
a fiatal orvosgenerációt követésre,
hivatástudatra sarkallja!
Szívből kívánjuk, hogy jó egészségben,
mind több gyógyult betege
áldásával, sugárzó derűjével sokáig,
örömmel éljen!

MEGJELENT: 2007. URÁNUSZ Kiadó, KLÁRIS ANTOLÓGIA.

V. A LÉLEK ÉL

Buzdítás emlékezésre

KONOK, kegyetlen hatalmi mámor,
nem engedél új hajtást az „ágon”!
Vétkezett az ÉRDEKEK VILÁGA,
porba hullt, háborúk poklába veszett
MILLIÓK sok-sok szép, színes álma,
családi fészkek öröme, boldogsága!

Szeretetük lángja
hamvába dőlt, fáklya lesz majd odább?
Egyszer volt ÓSEINK, SZERETTEINK
ÉLNEK a lelkünkben,
szellő szavuk az érző csendben,
éltet, erőt ad,
simogat, simogat tovább...!

1974.
Megjelenés alatt.

Éltet a testvéri szeretet, 2009.

Az ÉLET buktató buckáin,
síkos, göröngyös útvesztőin
egymaga, tétován társat kereső lélek
örök sóhaja: ha nekem testvérem lenne,
HA TESTVÉREM LENNE!

Szerető SZÜLEINK ISTEN SEGÍTSÉGÉBEN, a JÖVŐBEN
bizakodva – lesz munka, a gazdasági
válságból kilábal a VILÁG! –,
ADTAK NEKEM KISTESTVÉRT, HÚGOCSKÁT!
Engem ölelő kis karja, picinyke tenyere,
felcsillanó tekintete biztatott:
szeretni foglak, vigyázok majd Rád!
ÍGY LETT!

Egymásnak voltunk és vagyunk
a bástyá, a biztonság, a gondokat
oszlató megértés, bánatban vigasztalás,
jogos sérelemért indulatkor a féltő fék,
gondolatolvasó-gondoskodás, a szeretet, a jóság!

A TESTVÉRI SZERETET KAPASZKODÓ GYÖKÉR,
oltalom, kötelék, botlást megbocsátó ölelés,
szabad utat jelző zöld lámpa,
közelben vagy távol él,
együttérző szava, segítő keze **ELÉR!**
Felelősség jogán az idősebbik testvér
a fiatalabbat olykor „ereszd el a hajamat!”
megtépázza – gondolva ez is pedagógia!
az engesztelő puszi nem várta magára
– féltő szeretetének bizonyítéka –,
és oly gyorsan múlik el a lélekvihar,
mint a nyári zivatar!

A válasz:
TESTVÉREM, ÉRTELEK,
a régi slágerből idézek:
„Ha megversz is imádlak én!”

A tevékeny ÉLET, e csodás isteni ajándék,
MINDENKINEK JUTTAT bánatot, örömet,
mindkettőből kinek-kinek többet-kevesebbet!
ÖRÖK a JELSZÓ:

KÉSZÜLJ és KÉSZÍTS FEL a JÖVŐRE!

Az egymást tisztelő, egymást vállaló és szerető,
boldog, közös jövőt építeni akaró

IFJÚSÁGNAK ÜZENJÜK:

a mindenkori bomlasztó „divattal” dacolva,
holtomiglan-holtodiglan **KÖSSETEK TÖRVÉNYES HÁZASSÁGOT,**
kövessétek a szívbeli örök jó tanácsot,

„legpuhább fejpárna a tiszta lelkiismeret!”
A KÖZÖS ELSŐSZÜLÖTTNEK ADJÁTOK meg
legjobb vágyát, ADJATOK NEKI TESTVÉRT,
HÚGOT, vagy ÖCSIKÉT, a szülői szeretet
az EMBER GYERMEKÉNEK nem adhat
ENNÉL NAGYOBB BOLDOGSÁGOT, ÖRÖMET!

Ha a gond szele, viharja döntöget,
Átölel, védelmez a TESTVÉRI SZERETET!

Megjelenés alatt

**Tisztelt Magyar Elektronikus Könyvtár vezetőségének,
Moldován István osztályvezető úrnak és munkatársainak!**

Megtiszteltetésnek érzem és köszönöm a lehetőséget, hogy közérdeklődésre számot tartó költeményeim, esszéim, novellám a világhálón keresztül nyilvánosságot kaptak.

Közzétett eszmei mondandóim – ez ideig főként csak szakmai körökben ismertek! –, új megvilágításban mutatják be mindkét neműek esetében a társtalanságuk valóságos okait, miértjeit, a napjainkban világjelenségként tapasztalt morális válságot, a mindinkább elburjánzó, degenerálódó szexualitás okait és a többi negatívumokat. Ugyanakkor valóság feltáró írásaim megvigasztalják, sorshelyzetük elviselésére biztatják az érintetteket, felkészítik a maguk útját járó, boldogságukat kereső fiatalokat a lesben álló veszélyek elkerülésére, és ösztönzi őket a mindenkor igényelt, szükséges, törvényes, felelősség vállaló családalapítás megvalósítására.

A sok színű élet, -lélek labirintusában reflektorként világítón abban reménykedem, hogy emberszeretetemből fakadó, tényfeltáró költeményeim, írásaim a világhálón keresztül is sugallón, tudatra ébresztenek, és tisztultabb, emberibb jövőt építő cselekvést indítanak el a világban.

Hivatástudattal, szakmai hozzáértéssel, emberszeretettel végzett munkájukhoz gondtalan jövőt, méltó anyagi elismerést, sok örömet, jó egészséget kívánok Önnek, és Munkatársainak!

Tisztelettel

Budapest, 2009. december 6-án

Árpás Rózsa (1924)
demográfus, esztéta, költő.

Tisztelt Ismeretlen, Ismerős Olvasó! (2009)

Szeretettel nyújtom át Önnek, Önöknek a technika csodáján, az INTERNETEN, a világhálón közzétett költeményekben, esszéikben, prózában írott gondolataimat, az élet sokirányú területét érintő, nemes cselekvést sugalló üzenetemet.

Eszmei mondandóm: az igazságosságra, emberségre, becsületre, tisztességre való ösztönzés!

Kérem fogadja(-ják) olyan szeretettel és mély beleérzéssel figyelemkeltő írásaimat, amilyen jó szándékkal, jobbító törekvéssel vetettem papírra ezeket.

Reménykedve bízom abban, hogy nemes eszmeiségű családvédő törekvésem, felemelő, egyént és közérdeket szolgáló szándékom megértésre talál, fáradozásom nem volt hiábavaló, az alkotásaimban foglaltak lelket erősítőn, a nevemmel együtt megőrződnek a felelősen gondolkodó utódgenerációk számára!

A fentieket megelőző válogatott költeményeim, írásaim ugyanitt az INTERNETEN, a **következő néven, címeken és számokon található:**

**ÁRPÁS RÓZSA: FORGÓSZÉLBEN
NŐSORSOK NEM VIDÁM NAPJAI
a két világháború utáni évtizedekben,
1914-1918, 1939-1945-napjainkig.**

<http://mek.oszk.hu/07500/07519>

VÉGE